

Velja po pošti:

celo leto naprej K 28.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrti „ „ 6:50
za en mesec „ „ 2:20
za Nemčijo celoletno „ 29.—
za ostalo inozemstvo „ 35.—

V upravištvu:

za celo leto naprej K 22:40
za pol leta „ „ 11:20
za četrti „ „ 5:60
za en mesec „ „ 1:90
za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna petivtrata (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 „
za trikrat 10 „
za več ko trikrat 9 „

V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Bokopis se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Opravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
— Sprejema naročila, inserate in reklamacije. —
— Upraviškega telefona štev. 188. —

Današnja številka obsega 14 strani.

Vse prodano in izdano.

Slovenci se čisto naravno od nekdaj živo zanimajo za Hrvate in bolj pazljivo zasledujemo njihovo političko življenje, kakor oni naše. Saj nam je veliko na tem, da se na Hrvaškem začne poštena politika, naslonjena na široko plast hrvaškega kmečkega prebivalstva, ki je danes še malodane popolnoma brezpravno. Saj je velikega pomena tudi za Slovence, če se z načelno demokratsko politiko Hrvaška osamosvoji od Ogrske in se tako približa slovenskim deželam, s katerimi bi tvorila jugoslovansko državno skupino.

Zal da se Hrvaška temu cilju ne samo ne bliža, marveč dan za dnem bolj oddaljuje. Hrvaški politiki voditelji nam Hrvaško čezdalje bolj odtušujejo in danes stojimo pred sramotnim dejstvom, da je Hrvaška prodana svojemu največjemu sovražniku, grofu Khuenu!

Kdo more to verjeti?, in vendar je resnica!

Grof Khuen, zdaj ogrski ministrski predsednik, je bil svojčas dvajset let ban na Hrvaškem. Hrvaška zgodovina ne pozna bana, ki bi bil hrvaškemu narodu prizadel več krivic, kakor jih je grof Khuen. Grof Khuen ni Hrvat; ko so ga leta 1903 po njegovem banovanju na Hrvaškem kot ogrskega ministrskega predsednika Košutovci v zbornici sprejeli z divjim vpitjem: Vun s tujincem!, jih je Khuen s tem skušal pomiriti, da je rekel: »Vse, kar sem na Hrvaškem skozi dvajset let delal, sem delal v korist mažarske države, ker sem bil, sem in bom mažarski rodoljub!« In res je Khuen delal na Hrvaškem le v interesu Mažarov. Zvezal se je z gorečimi pristaši zveze z Mažari, s takozvano »narodno stranko«, z mažaroni: dr. Tomašićem, Šumanovićem, Chavrakom, Spevcem. Potem pa je priklenil nase Srbe in si tako zaslužil ime srbskega bana. Srbe je ščuval na Hrvate in jih s tem, da jih je povsod protežiral, ohranil na svoji strani. Zato pa je s Hrvati lahko počenjal, kar je hotel. Tako nemoralne vlade, kakor je bila njegova, ni bilo v celi Evropi: takrat ko je vladal Khuen na Hrvaškem, je slednja bolj slovela, kakor Irska, Poljska in Finska. Mažaroni — bil je prav gospod Tomašić — so takrat, ko je Khuen Hrvate najbolj tiščal, zvezali narod z volivnim zakonom, ki daje komaj dvem odstotkom kmečkega prebivalstva zastopstvo, vse drugo pa uradnikom in graščakom. Uradnik, in sicer

višji, je po zaslugi Mažaronov absolutni gospodar na Hrvaškem. Kaj je ta uradniška samovlada storila Hrvaški, se ne da nanovo popisati. Hrvaški kmetje in dijaki so desetletja ječali v zaporih, pri volitvah so streljali ljudi kakor zajce, ni bilo zakona ne pravice, zakaj tudi sodniki so bili pandurji Khuenovi.

Po dvajsetih letih so se Hrvati vendarle iznebili Khuena. Za to se imajo zahvaliti samo Košutu, ki je primoral krono, da je vlado izročila neodvisni stranki in spodila kompanijo Tisza-Khuen-Fejervary. Zato je bilo čisto naravno, da so Hrvati prišli v ožji stik s Košutovci: pomagali so drug drugemu.

Toda s tem se je pa začela nova nesrečna doba za Hrvate.

Njihovi voditelji so se zbrali in na podlagi koalicije med Hrvati in Srbi sestavili takozvano reško resolucijo. S to resolucijo so se s kostmi in kožo prodali Košutu in za ceno so dobili vlado z grofom Pejacevichem na čelu. Temeljna napaka pri tem je bila ta, da so se načeloma izrekli za najožjo zvezo z Ogrsko in se odrekli Avstriji, katero so označili za svojega največjega sovražnika. Odpovedali so se tudi državnopravni zvezi s Slovenci in začeli brezumno protiaustrijsko politiko. In vse to za skledo leče, za vlado! Demokratskih reform hrvaško-srbska koalicija za časa svoje kratke vlade sploh ni nobenih izvedla, ker je bila kakor drugod tudi tu od ogrskega režima odvisna, demokratske volivne reforme so se hrvaški politiki prav tako bali, kakor Košutovci. Hrvaškemu ljudstvu so se le s tem prikupili, da so neprestano govorili in pisali: Mi smo Hrvaška Khuena rešili!

Košutovci pa so začeli izvajati svoj narodni program. Ker niso mogli na Ogrskem samem v tem oziru doseči velikih uspehov — saj jim noben pošten Mažar nič več ne veruje — so se hoteli postaviti na Hrvaškem. V očitnem protislovju z nagodbo med Ogrsko in Hrvaško so sklenili takozvano železniško pragmatiko, v kateri so določili, da je tudi na hrvaškem ozemlju uradni jezik pri železnica mažarski. In ko so Hrvati v budimpeštanski zbornici naglašali, da to nasprotuje nagodbi, so Košutovci izjavili, da je Hrvaška Ogrski podložna zemlja in da velja v deželah krone sv. Štefana le eno pravo: mažarsko. Hrvaške države in kraljestva ni, le ena država je: mažarska.

Kaj pa hrvaško-srbska koalicija? Srce ji je pokalo, ko jo je Košut, ki bi se po pravici lahko imenoval njen oče, tako zapustil, hudo ji je bilo, ko je mo-

rala zoper njega nastopiti in zapustiti vlado. To je bil najhujši udarec zanj. No, začela je z Ogrji »ustavno borbo«. Glavna točka »ustavne borbe« je bila, da se mora železniška pragmatika za Hrvaško razveljaviti. To je bil prvi pogoj za upostavljenje ustavnih razmer na Hrvaškem; koalicija je rekla, da se z ogrsko vlado sploh ne pogaja, ako brezpogojno ne odpravi mažarskega državnega jezika na hrvaških železnicah.

Mažari se seveda niso udali. Poslali so na Hrvaško barona Raucha, »ekspontenta Mažarov«, kakor so rekli koalicionaši. Baron Rauch je delal po naročilu Wekerla, zraven pa je tudi proti Dunaju škilil. Za svojo prvo nalogo je smatral to, da zlomi koalicijo. V to svrhu je preganjal Srbe in šuntal zoper nje Hrvate. Na Dunaju je Srbe, naslanjajoč se na protiaustrijsko strujo, ki je v koaliciji prevladovala, očrnil za veleizdajalce. Zvezal se je s frankovci in se na vse kriplje trudil, da ustvari »unionistiško« stranko.

Tako je bilo do zadnjega časa.

Kaj pa koalicija?

Koalicija je seveda z vso silo pobijala Raucha, ki je vse njene pristaše odrinil od vladnega korita, in je zabavljala zoper Mažare. Na tihem se je pa ta »neuklonljiva« koalicija, kakor nam zdaj odkriva reški »Novi list«, svoj čas glavno glasilo koalicije, pogajala z Wekerlom, kako bi se Raucha znebila in mogla priti sama na vlado. Wekerle je koaliciji leta 1907 kmalu po izbruhem sporu izjavil, da glede železniške pragmatike ne more popustiti, da pa dovoli Hrvaški veliko ustavnih in gospodarskih koncesij in vrne vlado koalicionašem. Pravtako se je izrazil po zimi leta 1907, preden je bil Rauch instaliran, enako leta 1908, ko je koaliciji zopet ponudil veliko ustavnih in gospodarskih ugodnosti za Hrvaško, odstranjenje Raucha in upostavljenje prejšnje narodne vlade. Koalicija pa tega ni sprejela, ker ni marala popustiti od načelne točke — železniške pragmatike.

Te dni pa naenkrat izvemo, da je Rauch demisioniral in da bo njegov naslednik duša bivših mažaronov, dr. Tomašić, in to vsled pakta med koalicijo in — grofom Khuenom!

In ta vest je skoziinskozi resnična.

Pustimo vsa premišljevanja čustvenega značaja. Pustimo to, da je bil Khuen največji krvnik na Hrvaškem, saj se je morebiti izpremenil — pustimo to, da je velik lisjak, morebiti so koalicionaši še večji, pogledimo le, kakšni so pogoji, ki so koalicijo privedli

do tega, da je izročila vlado zopet Khuenovcem.

Prvi dan, ko je grof Khuen stopil zopet kot ministrski predsednik pred ogrsko zbornico, je glasno in jasno izjavil tako-le: »Kar se pa našega razmerja s Hrvaško tiče, bomo vsa vprašanja rešili pravično popolnoma v soglasju z interesi mažarske države«. In v magnatski zbornici je Tissa Khuena s tem branil, da je poudarjal, kako je Khuen večji mažarski rodoljub kakor sami Košutovci.

In k temu možu se je podala hrvaško-srbska koalicija, ne da bi jo bil vabil. Kakor kača, ki samo s pogledom omami tico in jo zvabi v svoj goltanec, tako je Khuen prisilil »velike« politike hrvaške koalicije k svojim nogam. Sklenili so z njim pogodbo, ki pač nima primere v celi zgodovini. Ban postane dr. Tomašić, o katerem je dejal neki veliki politik, da je »ženialen krutož«, minister za Hrvaško je Khuen, tisti Khuen, zaradi katerega je toliko krvi na Hrvaškem steklo, da je zemlja še danes ni vse popila. Podbani in šefi postanejo Chavrak, Spevec, Šumanović, vodstvo javnih razmer prevzamejo tisti Khuenovci, zavoljo katerih je toliko Hrvatov poginilo v ječah, pristaši tistega sistema, ki pomenja uvekovečeno korupcijo in nemoralo. Če pa Tomašić ne postane ban, ker je iz katoličanstva prestopil v pravoslavje, da se poroči z drugo ženo, dočim mu prva še živi, postane ban kaka druga Khuenova kreature, med drugimi imenujejo nekega Mažara Szemere. Poglavitna sporna točka, železniška pragmatika, se ne reši, ampak o njej se s Hrvati sploh ne govori, kakor Khuen javno razglša. Kar pa je drugih spornih zadev, jih bo rešila v to svrhu od sabora izvoljena »regnikolarna deputacija«, ki se bo z mažarsko vlado pogajala. Wekerle je koaliciji ponujal koncesije v gotovini brez »deputacije«, pa jih ni hotel. Glede volivne reforme pa Khuen tudi Hrvatom ni podal nobenih garancij, kako in kdaj jo bo izvedel, kakor jih ni podal Ogrom, ker je že danes za vsakega otroka jasno, da je Khuenova volivna reforma umazan švindal. Khuen se je združil z največjima nasprotnikoma volivne reforme, Andrassyjem in Tisso, da z njima napravi stranko, z znanimi khuenovskimi koruptnimi sredstvi pri volitvah porazi košutovce in justhovce, potem pa dovoli kroni njene zahteve, volivno reformo pa izpelje bogvekdaj in še takrat tako, da bodo nemažari še slabše v zbornici zastopani, kakor so zdaj. Sicer pa bo ban Tomašić na Hrvaškem skušal izvesti tisto volivno reformo, ki je bila obljub-

LISTEK.

Slovansko pismo.

Dunaj in Praga. — Nemščina — svetoven jezik. — »Češki dom« v Sarajevu. — Zopet dva Slovaka obsojena. — Lupine iz naranč. — Poljski kongres v Washingtonu. — Lužiško-srbski jezik zopet v veljavi. — Ruskim židom slaba prede. — Sveti sinod in tisk. — Stroški za bolgarsko šolstvo. — Drobne vesti.

Na Dunaju zapirajo češke šole, ki jih vzdržuje šolsko društvo »Komenský«, v Pragi pa dajajo nemškim podjetjem obilne podpore. Protestantska družba pri sv. Salvatorju v Pragi ima samonemško božjo službo, njeno nemško šolo je »Prager Tagblatt« imenoval trednjavo praškega nemštva, pastor Zilchert je nemški nacionalce in noče reševati češke odloke praškega magistrata — in kljub temu je praška občina darovala 600 K podpore le-ti protestantski družbi. Tako se izvršuje Masarykov češki humanitetni program! Nemci Čehe izganjajo iz stanovanj, šol, tovarn, Čehi pa namesto kamena da-

jajo kruh — stotine kron. K temu dejstvu neki češki list pravi: »Mi bi o tej stvari ne govorili, ako bi Nemci hoteli posnemati naš zglede, toda kakor sedaj stvari stoje, na vso našo dobroto nemški »Herrenvolk« nam odgovarja — s stisnjeno pestjo.

Svetoven jezik, ki ga ni mogoče razumeti, je nemščina. To je nedavno dokazalo dejstvo, da Dunajčan popolnoma ni razumel šlezjskega Nemca. O le-tem slučaju piše v svojem spisu o dunajskem Raimundovem gledališču dramatični pisatelj Adolf Müller Guttenbrunn. »Slabo izkušnjo«, piše, »smo napravili z dramo »Waldleute« od Karola Hauptmanna. Jaz sem takoj izpočetka bil zoper uprizoritev te igre, ker je spisana v šlezjskem narečju. Nato je pisatelj to narečje znatno izpremenil. Poklical sem pesnika k skušnjam ter smo se pošteno trudili, da z igro proderemo, toda vse je bilo zaman. Dunajsko občinstvo skoraj ničesar ni razumelo iz šlezjskega narečja...«

V Sarajevu nameravajo tamošnji Čehi sezidati svoj lastni dom. Pred kratkim se je vršil v Sarajevu ustanovni shod društva z omejenim poroštvom, ki bode češki dom sezidalo. Češki dom v Sarajevu v gospodarskem in

narodnem pogledu bo mogel postati neuradni konzulat za Čehe v Bosni in Hercegovini, kar bi imelo gotovo za češko obrtnijo in trgovino velikanski pomen. Za sezidanje češkega doma bode treba 130 do 150 tisoč kron.

Mažarsko-slovaške pravde radi »ščuvanja« so že dobro znane v najbolj raznovrstnih variantah in zdelo bi se, da mažarsko pravosodje že ne more v tej stroki »iznajdb« nič novega izmisliti in izvršiti. Resničnost pa nas poučuje v tem, da mažarski državni pravdniki imajo posebne strokovne šole za insceniranje procesov zoper Slovače. V zadnjem času se je zgodil zopet tak slučaj; požunsko porotno sodišče je obsodilo slovaškega učitelja v Modri, Jožefa Kopa, na štiri mesece ječe in 400 kron globe radi tega, ker so bojda njegovi solarji, ko so se vračali iz majnikovega izleta, zvanega »majales«, vpili »pereat Mažari!«. V resnici so pa klicali, kakor se je tudi pri sodnijski obravnavi dokazalo, »Živio majales!«. Kot obteževalno okolnost so sodniki sprejeli to, da učitelj Kopa na ulici govori slovaško in nosi srajco z narodnim vezanjem.

Dne 5. januarja je stal pred budimpeštansko poroto Jožef Dvorák, član

uredništva »Slov. Týzdenika«. Bil je tožen, da je »ščuval« v dveh člankih pod naslovom »Oni čcu vojnu« in »Pred súdom celého sveta«. Vkljub imenitnemu govoru njegovega branitelja dr. Nádaša je bil Dvorák obsojen v obeh slučajih ter se mu je namerilo kazeti osem mesecev državne ječe in 1000 kron globe.

Sezona naranč se je že začela in gališki Poljaki pridno nabirajo lupine iz njih. Letos lupine nabira Ilovsko »Kolo«, šolske družbe, in ko jih bo v denar spravilo, bode podpiralo poljske ljudske šole na deželi. Lani se je nabralo 5100 kil teh lupin, ki so se prodale za 1530 kron. Ta številka dokazuje, kako se more pri dobri volji in malem trudu precejšnja svota nabrati v dobre namene.

Meseca namnika se bode vršil shod ameriških Poljakov v Washingtonu, pri katerem se bodo razpravljale zadeve tikažoe se vseh Poljakov ne le v Ameriki, ampak tudi v starem svetu. Govorilo se bode na shodu v poljskem in angleškem jeziku.

Kakor lužiško-srbski listi poročajo, uvedel se je lužiško-srbski jezik zopet v nemške šole na Saksonskem. Lužiški Srbi so namreč imeli v nemških šolah,

ljena v kraljevskem reskriptu za Hrvaško leta 1906, to je nekoliko razširjeni sedanji volilni red, nikakor pa ne splošno, enako in tajno volilno pravico.

To so pogoji, za katere se je koalicija zavezala, da prepusti na Hrvaškem vlado tistim Khuenovcem, tistim mažaronom, zoper katere se je na papirju vedno tako širokoustila, tistim mažaronom, katerim je napovedovala boj za življenje in smrt, tistim mažaronom, glede katerih se je bahala, da jih je »za uvek srušila« in da je s tem inaugurirala novo dobo narodne vlade, narodne samozvesti in narodne politike na Hrvaškem! Koalicija je svoj boj za hrvaška prava čez noč opustila, vrgla je stran vse orožje, od vseh svojih narodnih zahtev popustila, vrgla Hrvaško Khuenu pod noge in mu jo izročila na milost in nemilost. Pa za kakšno ceno! Še vlade ji ni dal Khuen, čeprav tvorí saborsko večino; na vlado pridejo ljudje brez stranke, ki so najljubši sovražniki hrvaškega ljudstva, Tomašiče e tutti quanti!

Spričo tega je ena sama beseda, ena sama označba mogoča, to je: **cloaca maxima!** Če je to mogoče — potem je vse hrvaško politično življenje ena sama velika kloaka, vsa Hrvaška prodana in izdana, vse hrvaško ljudstvo varano, vsi pa, ki imajo v politiki merodajno vlogo, korumpirani in ničvredna banda. Zdaj bo Tomašič ban, pa bo sklical sabor in bo podal znane lažnjive, od Khuena diktirane izjave, kako bo varoval hrvaške pravice, koalicija pa mu bo ploskala! **Koalicija, prvobornik za narodna prava, ni danes nič drugega kakor ojačena stara mažaronska stranka!** Tako daleč je koalicija pripeljala Hrvaško!

Mi smo to že davnej napovedovali; zgodilo se je le še nekoliko hujše in grše, kakor smo mislili. **Reška resolucija se je končala s popolnim upostavljanjem mažaronstva na Hrvaškem.** Odkod vse to? Ker ni na Hrvaškem ljudske politike, ker ni politike načel, ampak je le politika korita, politika klik, politika nasilja, bodisi da je narodno ali mažaronsko pobarvana. Ena sama stranka hodi pravo pot, pot demokracije, Hrvaška Seljaška Stranka, edina stranka, ki ima res za seboj kaj kmečkega ljudstva, pa so ji zato vsi brez razlike nasprotni. Toda le na podlagi, na kateri ta stranka dela, je mogoče preporod Hrvaške. Če ne, bo cveleto dalje mažaronstvo in korupcija na eni, narodno frazerstvo na drugi strani.

Treba pa še nekaj poudariti. Koalicijo vodijo liberalci, pokretaši. Liberalci pa so vstanu vsako reč le v blato zapeljati, tako so napravili tudi s Hrvaško. Njihovo delo je reška resolucija, njihovo delo je tudi preporod mažaronstva.

Naši liberalci pa molčijo. To je njihova navada. Kakor so svojčas tajili svojo zvezo z Nemci, tako zdaj zamolčujejo zvezo svojih najpristranejših prijateljev, hrvaških koalicionašev, s Khuenom. Lani so ugibali, kako bi napravili po vzoru Vseslovenske Ljudske Stranke skupno slovensko-hrvaško napredno stranko. Zdaj naj to naredijo in pokličejo zraven mažarone, zakaj ti spadajo zdaj na vsak način skupaj s hrvaškimi naprednjaki... In gospodje Spinčič, Biankini et consortes? Kaj pa ti »narodni levi« pravijo, ko se zbirajo njihovi ljubljenci, koalicionaši pod perotni Khuen He-

dervaryja? Ali ne bodo nič zagromeli nad izdajstvom in podobno, kar tako lepo umejo?...

»Lepa naša domovina!...«

Govor dr. Iv. Šusteršiča pri proračunski debati.

(Po stenografskem deželnozborskem zapisniku.)

Visoka zbornica! Prvi gospod kontragovornik (dr. Eger) v tej debati se je pečal z justičnimi razmerami v naši deželi in v slovenskih pokrajinah sploh. Ni mi treba povdarjati, da, v kolikor stremijo njegova izvajanja za tem, da je osrednja vlada dolžna, varovati v naši justici popolno narodno ravnopravnost, podpišem do pičice to, kar je povedal gospod dr. Triller, in v posledici tega bom tudi glasoval za resolucije, katere on predlaga.

V dveh stavkih bom označil stališče slovenskega ljudstva napram naši justici. Slovensko ljudstvo stoji na tem stališču, da ima pred vsem v justici veljati kot vrhovno načelo, da ima vsak sodnik izvrševati svojo vzvišeno nalogo strogo nepristransko (Klic: »Tako je!«) in da v sodni pisarni nima mesta ne narodna strast, ne politična strast. (Odobranje na levi.) Tukaj se ima uveljavljati zakon, strogo nepristransko! Gospoda moja! Vedno in vedno se ponavlja rek: Justitia regnum fundamentum. V tem pogledu imajo sodniki veliko oblast v rokah, ampak tudi velikansko odgovornost, in gorje državi, ako se omaje zaupanje do sodišč! (Poslanec Demšar: »Je že precej omajano!«) Tedaj, pravim: Prvo načelo, katero mora veljati glede na justico, je absolutna nepristranost. To je prvo in najvažnejše.

Isto važnost pa polaga slovensko ljudstvo na to, da sodi o imetju, da sodi o svobodi, časti in življenju konacionalen sodnik. (Klic: »Tako je!«) Mi zahtevamo na slovenski zemlji, med slovenskim ljudstvom slovenske sodnike. (Klic: »Tako je!«) Ako je dr. Eger trdil, da presega kompetenco deželne zbor kranjskega, razmotrivati justične razmere izven kranjskih meja, potem se jako moti, kajti splošno znano je, in tudi g. dr. Egru, kot odvetniku, kot pravniku mora biti znano, da je Kranjska del okrožja višjega deželnega sodišča v Gradcu (Klic: »Tako je!«) in da obstoji za višje deželno sodišče v Gradcu en sam status, in gospodu dr. Egru je gotovo tako znano, kakor nam, tisto premikanje sodnih uradnikov s Stajarskega in Koroškega na Kranjsko, premikanje, ki je žalibog jako revno v nasprotni smeri: iz Kranjske na Koroško ali Stajarsko, in g. dr. Eger ravno tako dobro vé, kakor mi, kaj da to pomeni. Dr. Eger se je tudi skliceval na stare jezikovne navedbe, na Stremayerja in Pražaka. Čuditi se moramo, kako da pride s te strani sklicevanje na jezikovne navedbe, kajti nemško-nacionalna stranka stoji že več kot desetletje odločno na stališču, da so take jezikovne navedbe neveljavne, protizakonite. (Klic: »Čujte!«) Zakaj se je pa začel tisti veliki narodni boj zoper Badenija? Saj sta se ravno zaradi jezikovnih navedb Baden in Gleispach od nemških strank posadila na zatožno klop, češ, da sta kršila zakon, ko sta izdala jezikovne navedbe. Kar je za Vas prav, mora biti tudi za

nas prav, in zato se, gospoda, nikar ne sklicujte na te zastarele jezikovne navedbe, kajti drugače Vam moramo reči, da niste dosledni in da zavzimate drugačno stališče takrat, kadar so navedbe za Vas prav, in zopet drugačno, kadar Vam vsebina navedb ne ugaja (Živahno pritrdjevanje) — »Und der König absolut, wenn er unseren Willen tut!« Tega stališča pa seveda mi priznavati ne moremo.

Gospod dr. Triller je apeliral na S. L. S., češ, Vi, ki imate, kakor pravite, toliko energije, zastavite nekoliko te energije tudi v boju za narodno enakopravnost. Ta apel je bil popolnoma nepotreben, ker mi izvajamo naš narodni program na celi črti, in zato ne potrebujemo nikogar, da apelira v tem oziru na nas. Mi nimamo samo energije, ampak tudi potrebno voljo, da izvršimo, kar smo si začrtali. Ali, gospoda moja, opozoril bi g. dr. Trillerja in njegovo stranko, da so to stvari, ki se ne dajo drugače rešiti in se nikdar ne bodo drugače rešili dale, kakor s tem, da se dela prava, pravilna, energična in pametna jugoslovanska politika v državnem zboru.

Gospod dr. Triller, ne samo na nas je to, ampak tudi na Vas!

Gospoda moja, Vi morate odkrito priznavati, in tudi priznavate, da naša stranka zastopa ogromno večino slovenskega naroda. (Poslanec dr. Triller: »Na Dunaju Vas je deset proti enemu!«) Saj nismo samo Kranjci, saj so tudi Stajerci in drugi. Jaz govorim o Vseslovenski Ljudski Stranki. To veste, da tukaj se te stvari izpeljati ne dajo, ampak le na Dunaju. (Poslanec dr. Triller: »Zaman smo pričakovali poizkus, da boste na Dunaju to storili!«) Na to baš odgovarjam.

Gospoda moja! Ravnopravnost na justičnem polju to je le del našega narodnega boja. Če hočemo ta narodni boj izvajati, je glavna stvar ta, da izvršujemo svoj narodni program v celoti, potem bomo izvršili tudi vsak posamezni del našega programa. To pa je odvisno zopet — in to sem hotel poudariti, predno sem bil prekinjen, — od politike, katero delamo na Dunaju, v središču naše države, odnosno od razmerja, v katerem se nahajamo, — to je sukus vse realne politike — v katerem se nahajamo do vsakokratne vlade. To se pravi: naša dolžnost je, da smo napram vladi, ki je protivna našemu programu, v dosledni opoziciji in da podpiramo le tisto vlado, ki je prijazna izvrševanju našega programa. In ravno mi, ravno »Slovenski klub« na Dunaju se je dosledno držal tega stališča in je dosledno izvajal strogo opozicijo zoper vlado, katera ima vse to na vesti, kar navaja dr. Triller. (Klic na levi: »Res je!«) Jaz bi samo želel, da bi stranka, kateri pripada g. dr. Triller, uvidela eno in to je, da je dvojna narodna politika na Dunaju nemogoča; narodna politika na Dunaju je samo ena mogoča, in tam je po mojem uverjenju potrebno, da se manjšina ukloni, podvrže večini (Klici na levi: »Tako je! Res je!«), ker drugače ne bomo nikdar dosegli, da bi to veljalo na Dunaju, kar veljati zaslužimo. (Klici: »Tako je!«)

Izgovoril sem ta stavek zato, da združim z njim prošnjo, da ga uvažujete, in če ga boste uvaževali, potem šele bomo spoznali Vašo dobro voljo. (Poslanec dr. Tavčar: »Kaj pa sobotni članek v »Slovincu«: »Samo mi!« To

ni bilo pravilno!«) Oprostite, jaz nimam navade člankov pisati, in sem že večkrat tukaj povdarjal in prosil, pustite časopise v tej zbornici! Držite se onega, kar mi, poslanci, govorimo in delamo.

Torej toliko, gospoda, v tem oziru. Morebiti, da se bodo gotove razmere zboljšale, ko se povrtno prihodnji mesec zopet v državni zbor. Upajmo, da bodo potem razmere take, da bo lažje, kakor doslej, govoriti o enotni jugoslovanski politiki na Dunaju. (Poslanec dr. Tavčar: »Se popolnoma strinjamo!« — Posl. dr. Triller: »Želimo tudi mi!«) Ampak želja še ne zadostuje, to treba tudi praktično izvajati! Nočem navajati gotovih ilustracijskih faktov, in sicer zaradi tega ne, ker imam to načelo, da moramo vse storiti, da kolikor mogoče povzdignemo ugled slovenske politike, in zaradi tega stojim na tem stališču, da rekrimirajmo kolikor mogoče malo. Kajti gotove rekriminacije niso koristne ugledu našega naroda, zato jih opuščam, naj si bodejo še tako vabljive.

Gospodu tovarišu Ganglu moram nekoliko odgovoriti, in sicer že zategadelj, ker je mene osebno imenoval v svojih izjavah. On je interpretiral moj smeh, in interpretiral ga je na način, ki ni dopusten, tem manj dopusten, ker ne morem prisvajati tovarišu Ganglu tako malo inteligence, da bi ne vedel, v kateri smeri je moj smeh razlagati. Rekel je, da sem se v gotovem štadiju debate o normalno-šolskem zakladu menda smejal, in razlagal je ta smeh tako, kakor da bi bil ironičen napram bedi stanu, kateremu tovariš Gangl pripada. Zoper tako podtikanje moram najodločneje protestirati.

Jaz sem na nešteti shodih pred svojimi volilci povdarjal, da je učiteljstvo žalibog v slabem gmotnem položaju, da nihče bolj ne želi kakor jaz, da se to stanje zboljša in da obžalujem, da deželna sredstva ne zadostujejo, da dežela nima sredstev, da bi se opravičenim zahtevam učiteljstva odpomoglo. Jaz pri tem nisem nikdar vprašal, kateri stranki ta ali oni učitelj pripada, ali v katerem taboru je večina našega učiteljstva, ampak stal sem vedno na stališču, da za primerno delo gre tudi primerno plačilo. To je stališče, ki sem je vedno zavzemal, in potem — da se vrnem zopet nazaj do smeha — potem vsakdo vé, da je moj smeh veljal čisto drugi stvari, ki je bila le v mehanični zvezi s celo zadevo, ni pa veljal, kar se samoobsebi umeva, bedi učiteljskega stanu. Kar se tiče stališča naše stranke napram temu velikemu in zelo važnemu vprašanju, sem to stališče jasno in točno označil že opetovano v tej visoki zbornici, in to stališče je, da moramo najprej imeti urejene deželne finance, pregled čez vse dohodke in stroške dežele, in da bomo še-le potem v stanu, izvršiti to veliko akcijo, in sicer pametno, ne kar tako v en dan, da bi se tisočaki tje metali in nikogar ne zadovoljilo. To je naše stališče glede tega vprašanja in pri tem ostanemo.

Tovariš Gangl je navajal razna »zdravila« za bolezen naših financ. Rekel je n. pr., naj se napravi kulturni davek, naj se višje obdačijo gotovi zavodi. Gospoda moja, to so stvari, na katere smo mi že davno mislili, da bi se namreč naložila višja naklada na pridobitno banko, velikih podjetij in zavodov, delniških družb itd. ter pora-

kjer so študirali, svoje posebne zavode s knjižnicami, da se tam pod vodstvom profesorja morejo izobraziti v svoji materinščini. A nemški šovinizem je te zavode odpravil in lužiško - srbske knjižnice zatvoril. Po vztrajnem prizadevanju župnika Jakuba so nemški uradi pred kratkim zopet vpeljali pouk lužiško-srbskega jezika in slovstva začasno kot zasebni predmet na budišinskem učiteljskišču, da se prihodnji lužiško-srbski učitelji morejo v svojem materinskem jeziku izobraziti, ter se je tudi dovolilo za knjižnice kupovati lužiško-srbske knjige.

Ruski židje se pritožujejo, da so v zadnjem času prišli v vseh južno-ruskih mestecih ob doseadanju trgovino z žitom. Letos namreč so ruska kreditna in gospodarska društva jela sama posredovati pri prodaji žita in tako so rešila ruskega muzika iz krempeljev drobnih židovskih mešetarjev. Tako so ruski židje prišli ob svoj najboljši dobiček. Židovski list varšavski »Hajnt« tarna, da so židje na Ruskem povsod z napredovanjem omike odveč in da zavedno prebivalstvo njihovo posredovalno službo odklanja. Kako smo še na Avstrijskem nekulturni!

Sveti sinod v Peterburgu je vsem svojim podložnim uradom razposlal okrožnico, v kateri jim prepoveduje

pošiljati ruskim listom poročila o ruskem notranjem cerkvenem življenju. Sveti sinod bo pač imel vzrok za to! Revolucionarni nemiri, ki so v zadnjem času zopet nastali v raznih duhovnih seimeniščih, niso pravoslavni oblasti v čast!

Bolgarsko naučno ministrstvo bo de letos izdalo za šolstvo 21.668.542 levov; 3.725.160 levov več nego lani; letošnji izdatki bodo radi tega večji, ker so se ustanovile tri nove nižje gimnazije in število učiteljskih moči se je povečalo od 8209 na 8560. Kako bolgarsko šolstvo napreduje, dokazujejo sledeče številke: Leta 1906 se je na Bolgarskem za šolstvo izdalo 9.485.932 levov; l. 1907 10.104.313 levov; leta 1908 — 10.861.610 levov; leta 1909 — 17.942.882 levov in leta 1910 — 21.668.542 levov.

Za pravoslavne Srbe v Bosni in Hercegovini je začel izhajati nov list pod naslovom »Za seljaka«. Namen lista je širiti na poljuden način prosveto med srbskimi seljaki v Bosni in Hercegovini. List se tiska v 10.000 iztisih.

Iz Soluna se poroča, da so tamonje turške oblasti prepovedale izdajati v Solunu izhajajoči bolgarski list »Otočstvo«. Tiskarna, kjer se je list tiskal, je bila zatvorjena in uredniški prostori lista zapečateni.

Leberalci sa mel letas slab predpust, pusebn leberaln puslanci. Namest, de b mel kašn špas med saba, sa mel pa druh iz nim špase. In tu jm ni prou nč dobr sturl, kokr m je pravu gespud dohtar Nuvak.

»Kokr sm zinu je blu narobe kokr de b blu use šip zacupran. Sej učaseh sm mogu gvšn tud kej pametnga puvedat, drgač b me na naredl za puslanca« m je prpoudvou in tku sp'ašen je vn vidu de sm se ga skori bayu. »Zdej pa, kokr de b udrezu; nubena pametna

m na pade več u glava, tih in moučat pa tud na morem, če sm že enkat puslanc; neki morm guvort, nej u že kar če. Tih sa sam mulci.«

»Veja, kaj, gespud dohtar; jest sm pa teh misl, de je bl pameten, če člouk mouči, kedr nima nč pametnga za puvedat, kokr pa, če gubezda kar ke u en dan in Bogu dan krađe, drugem puslancem pa prložnost, de b mogl za ldi kej dobrga strit,« sm ga jest zafrknu. »Nej pugledaja Stajarskega puslanca gespuda dohtar Kukuca! A ni tu naumen, de take rči u deželnem zbore kuka, ke še za u kašna štarija nisa prou prpraune in namest, de b se iz Nemcem in nemškutarjem kregu, ke Stajarske Sluvence pousod u nč deuleja, se gre pa iz Sluvencem rausat in kausat, de se pol Nemci lepu u pest smeja?«

»Tu maš že prou, Pepe!«

»No, vidja! Tle pr nas je pa glih tku! Kua b se ungavl, ke treba ni. Če vidja, de eden kej pametnga puve in če iz tem kaj dobrga vn spraut, kua se uja pol še uni umes utekval in zgaga delat, če že nimaja nč še bl pametnga za puvedat in še kej bulšga za ldi strit!«

»Eh, kua uš guvuru! A je tista vulluna reforma za ldlana kej dobrga, ke sa ja zdej teb nč men nč sklenil?«

»Za vas sevede ni tu nč dobrga, tu

bila za delno saniranje naših deželnih financ. Ali državna finančna uprava se je postavila v tem oziru na popolnoma odklonilno stališče. Ne rečem, da se ne bomo vkljub temu odklonilnemu stališču vlade, držali naših nazorov in da bi kljub temu ne sklenili diferenciranih naklad ter potem tudi gledali pri finančnem ministrstvu doseči, da se potrdijo. Končno Bilinski s svojimi nazori tudi ne bo vekomaj ostal na mestu, in nazori osrednje vlade se spreminjajo, in osobito hitro jih spreminja Bilinski sam, ki je še nedavno izjavljal, da stoji in pade z državnim davkom na pivo. Zginil je sicer davek na pivo, toda Bilinski kljub temu ni zginil. Polastil se je cele vrste tujih idej glede novih davkov, ki jih sedaj prodaja za svoje. Toliko glede tega.

Tovariš Gangl se je pa podal na jako nevarno polje, — vsaj ta videz je vzbudil — na nevarno polje demagogije. Odpraviti hoče dijete poslancev, odpraviti plačo deželnega glavarja in plače deželnih odbornikov, in pravi: Na ta način bomo že nekaj denarja dobili! To je res. Ampak, če bi se na ta način kaj pridalo deželnih poslancev, kaj pridalo deželnih odbornikov, kaj pridalo deželnega glavarja dobilo, — to je drugo vprašanje. Seveda, gospod tovariš Gangl je v tem pogledu v jako prijetnem položaju. (Poslanec dr. Triller: »Idealist!«) On je popoln idealist tudi v tem oziru, da se prav nič ne boji, da bi prišla tista struja do večine v tej zbornici, katero on reprezentira. (Veselost.) Prav hudo bi bilo, če bi morala kaka prihodnja večina vse to dejansko izvajati, kar tovariš Gangl v svojem »idealizmu« danes nasvetuje. (Veselost na levi.) Kar se tiče dijet, bi opozoril le na stališče tiste stranke, kateri se ima tovariš Gangl zahvaliti, da je poslanec postal. Social-demokratska stranka stoji odločno na stališču dijet, ki so opravičene ravno s stališča tistih strank, ki imajo za seboj široke sloje volilcev. To je popolnoma pravilno, kajti drugače bi postalo poslanstvo privilegij premožnejših ljudi. Mal kmet, mal obrtnik, priprost delavec, ali bi bil v stanu izvrševati poslanski mandat, ako bi ne dobil nobene odškodnine za čas, ki ga porabi v izvrševanju poslanskih dolžnosti? To je popolnoma nemogoče. In, gospod Gangl, oprostite, da Vas še to vprašam: Ali mislite, da bo hotel kdo še deželni odbornik biti, ako odpravite vsako odškodnino za jako obsežno in težavno delo deželnega odbornika, odškodnino, ki je pri nas itak veliko nižja, kakor v vseh drugih deželah, ki se morejo primerjati z našo deželjo? Sicer pa imate, gospod tovariš Gangl, če stojite na takem stališču, za svoje operacije teren, ki Vam je veliko bližji; delajte na to, da (Poslanec dr. Triller: »Stara fraza! Idealist!«) — Jaz sem tudi idealist, podam se vsaj za minuto na idealistično stališče (Veselost.) — delajte na to, da se Vaše ideje tam uveljavijo, kjer Vam je uspeh najlažji. (Medklic dr. Tavčarja.) Ne mislim Vašega deželnega odbornišтва, gospod kolega! Ampak od tukaj je pri-

šel medklic: »Ljubljanski župan!« Tu di ljubljanski župan bi po tem načelu g. Gangla ne smel dobiti nobene odškodnine za svoje poslovanje. Ali mislite, gospod tovariš Gangl, da bi potem kaj pridalo župana dobili v Ljubljani? Za ljubljanskega župana se zahteva celega moža, ki mora vse svoje moči žrtvovati svoji službi, ako hoče primerno izpolnjevati svoje dolžnosti. Ali mislite, da bi koga dobili, ki bi to hotel in mogel storiti, brez vsake odškodnine? To je izključeno.

Nikar nam torej ne prihajajte s tako, moram reči demagogijo, ki je sama na sebi nezdrava, pa tudi nepraktična, ker sem prepričan, da ne dobite za to misel niti enega pametnega človeka v celi deželi.

In sedaj, gospoda moja, še nekaj besed na adresu častite desnice te visoke zbornice. Gospod grof Barbo nam je razlagal, kako je prišlo, da se njegova stranka odločila za volilno reformo, katera je vzela njegovi stranki odločilni vpliv v tej zbornici; gospoda moja, pravi razlog za to je samo eden in tisti razlog velja tudi za narodno-napredno stranko, namreč, da se nobena stranka trajno ne more ustavljati imperativnim zahtevam duha časa. Ta reforma je bila absolutno potrebna, ker to je moral vsak izpredeti, da majhna, in sicer zelo majhna manjšina v deželi ne more trajno igrati vloge večine v tej visoki zbornici (Pritrjevanje na levi.) In, gospoda moja, res je vsaka stranka prinesla žrtve in tudi naša stranka je prinesla velike žrtve (Posl. dr. Triller: »Menda niso bile posebno velike!«), kajti ali mislite, da je večina treh ali štirih glasov primerno zastopstvo za tako stranko, kakor je naša, katera ima za seboj ogromno večino prebivalstva v deželi? In ako nam očitajte, da je občinska reforma za deželo sprejeta bila samo s tremi ali štirimi glasovi večine, potem vprašam: Koliko ljudstva stoji za nami, in za to reformo in, koliko ljudstva stoji za Vami? (Posl. dr. Novak: »Kaj pa davki?«) Davki?! — Zadnjič ste nam pridigali, da Vi stojite na stališču splošne in enake volilne pravice in torej Vi nimate pravice govoriti o davkih. (Pritrjevanje na levi.) Govoriti o davkih ima pravico izmed Vas samo gospod dr. Tavčar, ker ta si je bil v tem oziru vedno dosleden. Vidite, gospoda moja, mi, ki imamo le pičlo večino treh ali štirih glasov v tej zbornici, mi zastopamo volilne okraje z okroglo 93.000 volilci (Klici na levi: »Čujte, čujte!«, narodno-napredna stranka zastopa okraje z okroglo 10.000 volilci in častita nemška stranka zastopa okraje z okroglo 300 volilci! Tedaj mi ne moremo priznati stališča, da tukaj v tej zbornici stoji 26 glasov proti 23, temveč v tej zbornici si stojte nasproti zastopniki 93.000 volilcev proti zastopnikom 10.300 volilcev, in iz tega razmerja izvajamo svojo moralno in politično pravico, izvajati brez prikratkbe in brez kompromisov svoj politični program, tudi ako se družita proti nam obe nasprotni stranki. (Posl. dr. Tavčar: »Ja, ja, vsaj vemo vse to!«) Če to

veste, potem se pa — oprostite — ne sme, kakor se je zgodilo pri občinski volilni reformi baš od Vaše strani, demonstrativno zahtevati konstatovanje, da je le 26 poslancev glasovalo za to prepotrebno reformo. (Posl. dr. Triller: »Zakaj niste sklenili IV. volilskega razreda za Ljubljano?«) Ja — ali smo ga za deželo sklenili? Vidite, gospod dr. Triller, midva bova v tem vprašanju težko skupaj prišla. Jaz sem že v debati o splošni občinski reformi povdarjal, da smo mi od S. L. S. za to sem poslani, da svoj program izvršimo, ne pa da bi izvrševali Vaš program! (Veselost na levi. — Posl. dr. Triller: »Demokratski program!«) Kaj je demokratsko, o tem gredo zopet naši nazori narazen. Če bi bili čakali na izvrševanje Vašega demokratskega, bi bili n. pr. lahko čakali najmanj še 50 let na volilno reformo za Ljubljano! (Posl. dr. Triller: »Vsaj smo jo že davno sklenili!«) Ja, — ampak 10 let je rabil ta spak, da je prišel v to zbornico! Je spak s tisto »čisto« četrto kurijo! (Veselost na levi. — Poslanec dr. Tavčar: »Vaš spak je še-le za nič!« — Posl. dr. Triller: »Kaj pa je z Vašim demokratizmom?«) Napravili ste kapitalistično reformo! O tem smo že govorili zadosti in temeljito v občinskih debatah. Sicer pa opozarjam, da pravzaprav ne polemiziram z Vami, ampak z gospodom grofom Barbotom. (Veselost na levi.) To je bilo torej samo inter parenthesis — prosim za odpustanje.

Gospod grof Barbo je povdarjal v svojih splošnih izjavljanjih dve stvari: prvič, da se njegova stranka drži dualistične ustave! Gospoda moja, vidite — s to besedo ste Vi že naprej dokazali to, kar ste pozneje trdili, namreč, da ste prava »konservativna« stranka v tej zbornici; kajti če hočete konservirati dualistično ustavo, ta državno-pravni nonsens, potem — klobuk doli, potem moram reči: Vi ste konservativci in sicer prav najstarejše vrste. Gospodje, dualistična ustava, to je bila ena — to mora dandanes vsakdo priznati — najusodepolnejših napak, ena najžalostnejših zmot avstrijskih državnikov. Gospoda, ta dualistična ustava se ni rodila iz razsodnosti državnikov, ampak rodila se je na bojnem polju pri Sadovi. Ta dualistična ustava je bila veliko hujša nesreča kot poraz v tej bitki. Gospoda moja, tepe ni bilo in tepen človek dela včasih neumnosti in tako so tudi naši takratni državniki delali neumnosti. Vsaj veste, gospod grof Barbo, tako dobro kakor jaz, iz katere psihologije se je rodila ta dualistična ustava! Ko smo bili tepeni od Prusije, je samo ena misel vladala, misel na revanšo, in tako se je, da bi se Mažare pridobilo za to revanšo, razkosala Avstrija in razbila dinastična moč v dva kosa. Gospodje, kdor zasleduje razvoj politike na Ogrskem, kdor vidi, kako se je ta hvalisani dualizem na Ogrskem v zadnjih letih razvil v tisti smeri, kakor se je razvil dualizem na Norveškem, gospoda moja, kdor to vidi in še vedno pravi, da je pristaš dualistične ustave, ta je konservativec (Klic na levi: »Starega kalibra!«), drugega o njem reči ne morem: konservativec najstarejšega kalibra. (Pritrjevanje na levi.) Mi pa smo mnenja, da prihodnost in moč Avstrije leži v federalizmu in da v tem federalizmu pripade velika naloga baš Jugoslovonom. (Pritrjevanje na levi.) To je naše stališče. V federalizmu leži moč celokupnosti. Poglejte vendar federalistične države! Medtem ko dualizem neizogibno vodi do razpada, vidite povsod, da federalizem ojačuje države. Poglejte Švico, pogledajte Zedinjene države ameriške in vzemite zlasti Nemčijo, ki je naravnost vzor mogočne federalistično zasnovane države!

Toliko glede dualizma — sicer pa tega vprašanja v tej zbornici, mislim, ne bomo rešili.

Sedaj pa druga točka. Gospod grof Barbo je dal na krožnik našo stranko, jo z velikim veseljem trančiral (Veselost na levi.) in pogledal, kaj je pravzaprav notri, in je pri tej priliki dognal: Ta stranka je čisto druga, kakor nekdanj; včasih so na levičih sedeli konservativci, sedaj so pa socialisti in demokrati! In gospod grof Barbo izjavlja, da je njegova stranka prevzela dedščino glede konservativnih načel, katera je naša stranka vrgla proč. S »konservativizmom«, gospoda, je nekako čudna stvar kakor z »liberalizmom«. Gre se vselej za to, kako se hoče pravzaprav kaka stvar krstiti odnosno, kaj da se v danem slučaju razume pod »konservativizmom« ali »liberalizmom«. Tako n. pr. liberalna stranka na Francoskem, na Angleškem pomenja vse kaj drugega, kakor pri nas. Kar se tiče konservativizma naše stranke, bi jaz le to povdaril. Naša stranka je konservativna glede onih načel, ki so temelj

vseemu življenju našega naroda — v tem oziru smo in ostanemo konservativni — in to temeljno načelo našega naroda je njegovo globoko versko prepričanje (Odobranje na levi.), ki spremlja naš narod od zibelke do groba. V tem oziru smo konservativni. Ne da bi po nepotrebnem vero vlačili v javno življenje, to ni naša navada! Ampak konservativni smo v tem smislu, da smo in bomo vedno na mestu, kadar treba braniti versko svobodo našega ljudstva, kadar treba braniti spoštovanje, katero je vsak, ki živi med našim narodom, dolžan napram najsvetejšemu prepričanju našega ljudstva. V tem oziru smo konservativni. (Živahno odobranje na levi.) Konservativni smo pa tudi v tem, da branimo prvi temelj naše dežele, prvi temelj našega naroda, to je naš kmetijski stan. Ta stan ohraniti in po možnosti ojačiti, je naša poglavitna naloga. — V tem oziru smo konservativni, kakor naši predniki. Kmetijski stan ohraniti, to je po našem uverjenju prva dolžnost vsake stranke, ki hoče res delati za blagor naše dežele in našega naroda! Ampak mi ne moremo dandanes delati s starimi sredstvi in po stari metodi. To so zastarela sredstva, je zastarela metoda, s katerimi in po kateri so svojedobno delali naši predniki. Metoda in sredstva se morajo prilagoditi časovnim razmeram. Gospod grof Barbo mora priznati, da so se od tistih let sem, ko so tukaj sedeli naši konservativni predniki, časi silno spremenili, da so se naloge, ktere ima reševati ta zbornica, ktere ima reševati drž. zbor in ktere ima reševati vsaka stranka, temeljito spremenile in vsekako silno komplikovale, da imamo sedaj opraviti z drugimi nalogami, nego so nekdanj bile na dnevnem redu; priznati pa mora tudi, da je naša ljudstvo napredovalo in da je naša stranka napredovala z ljudstvom, — da je naša stranka pospeševala napredek ljudstva po svojih močeh, da je vzbujala ljudsko samozavest in sicer do zadnje pastirske koče, da je naša stranka oči odprla ljudstvu in dala mu zavest, da je on tisti faktor, ki ima odločevati v deželi. Jaz mislim, vse to ni v protislovju s konservativizmom v dobrem pomenu besede. Mi hočemo ohraniti, kar je dobroga, toliko smo konservativni; ampak zastarela sredstva naših prednikov, njihovo staro metodo in marsikatero zastarelo nazore naših prednikov, ki niso več za današnji čas, položili smo na stran. Vzamem samo en primer: Gospodje, vsaj še ni dolgo tega, kakih 20 let komaj, ko naše ljudstvo še ni imelo pravega razuma za svoje lastne pravice, za svojo lastno veljavo. Takrat se je še — rekel bi — z nekim bahjeverskim spoštovanjem gledal vsak, ki je prišel med ljudstvo v gosposki suknji, ker so ljudje mislili, da mora tako biti, da človek v gosposki suknji gospoduje ljudstvu. Gospodje, to je nekdanj tudi veljalo kot »konservativno« načelo. Danes je to stara šara, danes — to morate pripoznati in uvaževati — je ljudstvo samozavestno postalo in vé, da ne rabi kuratorjeve, ampak da ima samo gospodariti na svojih tleh. In ponosni smo na to, da smo vzbudili duh ljudske samozavesti, duh demokracije med našim narodom! (Odobranje na levi.)

In potem še nekaj. Gospod grof Barbo je rekel, da smo postali »socialistična« — bolje bi bilo rečeno »socialna« — stranka. Gospod grof Barbo bo priznal sam, da mora dandanes vsaka stranka, ki hoče biti moderna, ki umeva svojo nalogo in hoče zadostiti svojemu idealu v javnem življenju, da mora vsaka taka stranka smatrati socialne reforme, socializiranje državne družbe do gotove meje, kot svojo najsvetejšo nalogo. Nečaj individualizma seveda mora ostati in bo zmirom ostalo. Tako daleč mi ne gremo, da bi zavzeli stališče komunizma. Nasprotno: komunistične ideje pobijamo najodločneje. Mi priznavamo opravičenost individualizma, ampak ta individualizem mora biti v pravem razmerju do splošnih, skupnih koristi človeške družbe in tam, kjer se gre za splošno korist, se mora umakniti korist posameznika. To je naše stališče. Če smo zaraditega »socialisti«, nimamo nič zoper to, pa naj bode, kajti kakor sem že povdarjal, za ime se tukaj ne gre.

Gospod grof Barbo je tudi rekel, kar sem že navajal, da je njegova stranka podedovala en »kos konservativizma« naših prednikov. Kar je bilo pametnega, opravičenega na tem konservativizmu, smo vse obdržali. Kar smo opustili, ni veliko vredno, in to dedščino Vam privoščimo! (Živahna veselost na levi.)

In s tem, gospoda moja, sem končal svoja izjavljanja. Končno bi samo še kratko izjavil, da mi vidimo v tem

že verjamem; za Iblančane je pa na usaka viža dobr, de se tiste vaše štrene mal zmešaja, ke jh na rotuže tkete. De b pa vseslvenska ludska stranka kej tacga sklenila, kar b blu sam za leberalce dobr, za pametne ldi pa slab; tu je pa tku naumen pugervat, kokr b blu naumen pričakvat ud leberalce, de b sturl kej tacga, kar b blu vseslvensk ludske strank h nuc. Tu s nej daja dupvedat.«

»Čak, Pepe,« preseku m je gespud dohtar Nuvak beseda. Kašne štrene pa ti prou za prou misleš, de jh mi tkema na rotuže?«

»Sej vam jih je gespud dohtar Pegan našteu in vam levite brau, de je blu vesele.«

»Kua u ta! Enga šribarja nam je naprej metu, druga nč. Kua pa je tu?«

»No, no; e nekar se preveč ne zanašite na usmilejne puslanc vseslvenske ludske stranke. Veja, te use lepu pučas in iz previdnastja puveja, de curla kokr stedenček. Sevede b lohka tud izbruheln use naenkat kokr hudurnk in pukunčal use ukul sebe, kokr b vi tu sturl, če b mel zadost muči. O, kar tih nej uja ud tega, de jh na kojna na sprauja, ke pol ute pa drgač ural; če začne enkat gespud dohtar Pegan vam še druge levite brat, kuku ste sam zavle tega napravil mestna zastaulaunca, de ste mogli dvema sojem agitatarjama službce preskrbet, ke sta jh bla putrebna in de ute vajna lohka u putreb se kašnga družga h kruhe sprave. De b vi zastaulaunca napravil zavle reuneh ldi, tu vam še moj bk na verjame. Ud mestne hranilnce b lohka tud marskej puvedu, kuku ste predsednka

vulil, če b vam tou prec štrk ukul urata zadrngt. Pa gespud dohtar Pegan vas je tou sam mal puzgkat, de b mel pol bulš apetit. Tud mestna elektrarna ni tku nadoužna, kokr sa nene žarnce in če b tou edn vajna iz kašna bulš lučja pusvetet, b tud marskašn temen kutiček u né razsvetlu. Le putrepeja nej, puslanci vseslvenske ludske stranke sa u tem uzire bulš frakari, kokr ste vi. Tu vam nečja kar skleda ričeta pred vsa pustaut, de b se iz ne napasl tku, de b se pudavl; ampak tu vam talaja lepu rihta za rihta, de mate čas za prežvekvat.«

»Pejd se sulit, Pepe! Ti čš mt zmeri prou; zatu je pa škoda, de b se iz taba špeteru, ke t nubedn na pride na konc. Jest se tojga žugajna prou nč na bujim; jest sm mou še frdamejnsk mal ud soje pulitke. Če u zdej zana-prej kej bulš zame, uma vidl. Pa sej pr nas leberaceh ni tku, de b edn kupu presta, pa ja pumulu drugmu za utr-gat, kokr delaja prjatli med saba, ampak kar sam cela pugoutne, pa nej u še tku st in zavalen. Zatu pa, prjatu Pepe, t puvm kar udkritasrčen, de se na um več douh časa za leberalce gnou in se ldem u smeh dajau. Če se zdela hmal kej na bulš na ubrne tud zame, pa um reku: hodí pu biks in um use skp dol puložu.«

»Kulkr preh uja tu naredl, gespud dohtar, tulk bulš u za nh, kokr tudi za druge. Za nh u zavle tega bulš, ke nm jeza škodje tku, de morja jt useli kedr se zjezeja, umrje duhat; za druge u pa zavle tega bulš, ke u edn mn za zgaga delat. Tku je, gespud dohtar, pa zdrau nej ustaneja!«

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

proračunu, v računskem zaključku, v raznih predlogih, ki jih je položil deželni odbor na mizo visoke zbornice, rezultat resnega, treznega, požrtvovalnega dela visokega deželnega odbora (Posl. dr. Tavčar: »Visoki deželni odbor!« — Posl. dr. Lampe: »Vsaj ste Vi in grof Barbo tudi notri!« — Veselost.), in mi zaradi tega deželnemu odboru brez razlike oseb (Poslanec dr. Krek: »Brez izjeme!«) izrekamo našo pristržno zahvalo za njegovo delo. Mi prosimo, naj deželni odbor vstaja na tej poti, mi prosimo, da naj se gospodje ne boje nobenega truda, da naj gospodje nadaljujejo započeto pot v deželni upravi v blagor dežele in v blagor njenega prebivalstva! Naj bodo vsi gospodje prepričani, da bodo vedno našli v naših vrstah za svoje pošteno delo tudi pošteno, odkritosrčno zahvalo! V tem zmislu, in tudi kot znak našega zaupanja do deželnega odbora, bomo glasovali za prehod v nadrobno debato. (Živahno odobravanje in ploskanje na levi.)

Slovenska obstrukcija v deželnem zboru štajerskem.

Že v jeseni minolega leta, ko se je začelo zasedanje dež. zbora štajerskega, se je lahko spoznalo, da dež. zbor ne bode zamogel dolgo vztrajati pri delu, ker je med nemško večino preveliko število do skrajnosti nestrpnih elementov, ki so že takoj spočetka dali v svojem klubu parolo, da ne dovolijo za spodnji Štajer, oziroma za Slovence, niti vinarja. Že v prvem zasedanju so pod vplivom teh elementov odklanjali Slovence predloge, ki so bili samo gospodarskega značaja in jih niso niti pustili v odseke, da bi se tam razpravljalo o njih.

Nadaljevanje nestrpnosti v zadnji sesiji.

Ravnotako so pričeli ravnati zlasti Einspinner, Wastian, Otter, Franz itd. meseca decembra. Najhujše je prizadelo poslance S. K. Z. osebno napadanje najvplivnejših nemških poslancev iz večine. Poslanci K. Z. so se vedno odločno in vztrajno branili proti tem napadom.

Zalitve poslancev kmetov.

Ko so začeli Nemci slovenske poslance zlasti kmete psovati, je pršla ogorčenost do viška. Tako je n. pr. deželni odbornik Stallner v neki seji naravnost očital slovenskim kmetom, da niti pisati ne znajo. Dobil je tedaj dovolj plačila po dr. Jankoviču. Opetovano so osebno napadali slovenske poslance Einspinner, Franz in Negri. Vse so odločno zavrnili slovenski poslanci.

Začetek obstrukcije.

Da so poslanci S. K. Z. začeli kar naenkrat z obstrukcijo, ni bil trenutni korak, prisililo jih je k temu dosedanje postopanje večine v odsekih. Javnosti so pač popolnoma neznane razprave o teh odsekih, ker so seje večinoma tajne. Zanašajoč se na tajne seje, so nestrpni poslanci nemške večine pri vsaki priliki pri najvažnejših gospodarskih predlogih kazali za Slovence izživajočo in naravnost žaljivo stališče tako, da so slovenski člani raznih odsekov uvideli, da ni mogoče delovati pri takih razmerah v deželnem zboru. Večina noče poznati potrebnih spodnjega Štajerja, zato je za slovenske poslance dež. zbor v Gradcu tudi brez vsakega pomena.

Nakane nemške večine.

V ponedeljek se je začelo z razpravo o proračunu. Če bi Slovenci bili privolili, da bi se bilo razpravljalo o tej važni točki, bi bili že v ponedeljek ali vsaj v torek spravili cel proračun pod streho. Večina je to nameravala, da bi potem lažje spravila pod streho svoje predloge glede dež. šolskega sveta, glede celjskega vprašanja in poslovnika. Teh predlogov bi Slovenci ne zamogli zabraniti. Zato so morali že pri proračunu poseči vmes, da se za- branijo nakane nemških nestrpnih.

Poslanci kmetje — na krmilu.

Delegacija S. K. Z. se v tem hudem boju odlikuje po disciplini, požrtvovalnosti, vztrajnosti in zgovornosti. Nemška večina in vlada so mislili, da bodo v enem dnevu zatrli obstrukcijo. Čudili so se vztrajnosti dr. Verstovškega, ki je govoril štiri ure, dr. Benkoviču, ki je govoril skoro tri in pol ure, pa tembolj ne morejo umeti in se prečuditi zmožnostim slovenskih kmetov. Docela stvarno so govorili vsi brez izjeme o cestah kmečki poslanci Ozmec, Novak, Meško, Trglav, Pišek, posebno pa Vrečko, ki je govoril cele tri ure

in bi še bil dalje vztrajal, če bi se ne bil po pogajanjih določil sklep seje.

Posvetovanje o prvi točki proračuna o cestah.

Tretji dan se vrši že posvetovanje o tej prvi točki. Ker je še vpisano še s t govornikov k temu predmetu, ni upati, da bi prišlo do glasovanja o tej postavki še ta teden. Veleposestniki in kršč. socialci so takoj uvideli, da ni mogoče zatreči obstrukcije in so začeli s posredovanjem dež. namestnika grofa Claryja pogajanja z raznimi strankami. Pogajanja se vršijo že od torka. Do sedaj še ni prišlo do nobenega zaključka, niti do nobene razrešitve položaja.

V četrtek se je seja odkinila, da so se pogajale stranke med seboj; vlada je vodila pogajanja. Tudi v petek je govoril le eden govornik, poslanec Ozmec, ki je končal govor, da se lahko vršijo nadaljna pogajanja.

Obstrukcija na štajerskem je našla lep odmev v Pragi.

Poslanci K. Z. so se sklicevali že prvi dan na obstrukcijo v češkem deželnem zboru in kazali na dejstvo, da ima tam nemška manjšina prav dobro oporo in se ji ne godi nobena krivica. Vendar pa obstruirajo. Na štajerskem se morajo slovenski poslanci le braniti proti vedno bolj agresivnem postopanju nemške večine. Kar nudi vlada nemški manjšini na Češkem, mora dati tudi slovenski manjšini na štajerskem.

Slovenci v koroškem deželnem zboru.

Celovec, 4. februarja 1910.

V današnji seji koroškega deželnega zbora je opetovano odlično nastopil poslanec Grafenauer za pravice koroških Slovencev. Dr. Lemisch je poročal, naj se odgodijo nadaljna obrambena dela pri potoku Oselic. Grafenauer govori o škodi, ki jo povzroča potok. Ubogali ga niso pred leti, zato zdaj potok močvirni svet. Narava sama bolj uspešno deluje kakor tehniki. Prebivalstvo ima le šuto od vseh del. 300.000 kron so že porabili, 300.000 kron bodo še zaman vrgli proč. Napoleon je mislil napeljati Ziljico v jezero, strugo pa zasuti in jo porabiti za polje. Popolnoma brez koristi smo že porabili 800.000 kron in sicer tako, da smo zdaj na slabšem, kakor smo bili v 70. letih. Dr. Waldner poizkuša smešiti Grafenauerja, ki mu pa ne ostane odgovora dolžan in odločno izjavlja, da je njegova dolžnost, povedati odkrito resnico. Dež. predsednik Hein pravi, da so mu ljudje pripovedovali, da so z regulacijo zadovoljni. Grafenauer Heinu ne ostane odgovora dolžan in mu pove približno: »Seveda se dobe ljudje, ki so zadovoljni, ker so zaslužili pri regulaciji. Hein jeclja, da so mu kmetje izražali zadovoljnost. Poročevalec dr. Lemisch mora priznati, da so Grafenauerjeva izvajanja velikopotezna. Zaradi razžaljenja časti je izročila zbornica poslanca Polnigga. Grafenauer ob tej priliki izjavi, da je načeloma proti izročitvi, če bi se ne šlo za čisto zasebno zadevo, bi govoril proti izročitvi tako, da bi bliskalo. Končno je pl. Burger napadel duhovščino, češ, da uči krščanski nauk v slovensčini po nemških šolah. Dež. predsednik Hein zanikava, da bi bilo to res. Slovenski poslanec Ellersdorfer odločno nastopi proti plemičevim Burgerjevim napadom na slovensko duhovščino. Wieser pripoveduje, da duhovščino tako sovraži, da uči sam svoje otroke pravi, menda losvonromovski krščanski nauk, tudi pl. Metnitz se zaganja v duhovščino. Grafenauer odločno pobija predgovornike in pravi med drugim: Ali je vera trgovski ali obrtni predmet, da je zagovarja predsednik trgovske in obrtne zbornice.

Obnova mažaronstva na Hrvaškem.

(Glej uvodni članek.)

Tomašić — ban!

Kar se je do zadnjega časa smatralo za skoro izključeno, se bo vendarle zgodilo; te dni imenuje cesar za hrvaškega bana dr. Tomašića. S tem postane prvič v zgodovini hrvaški ban človek pravoslavne vere, človek, ki je od katoliške vere le zato odpadel, da se poroči z drugo ženo in živi, kakor poročajo vsi listi, v bigamiji.

S Tomašićem se začenja na Hrvaškem zopet doba mažaronstva, kojega voditelj je bodoči ban hrvaški. Z njim vred bodo vse druge vplivne osebe v vladi Khuenovi pristaši, po pretežni ve-

čini Srbi. S tem se začne na Hrvaškem politika onega srbstva, ki ga je Khuen inauguriral, politika najtesnejše zveze z Ogrsko, kajti Khuenovski Srbi so ljuti nasprotniki velike Hrvaške, združene z Bosno in Dalmacijo v samostojno jugoslovansko skupino. S Tomašićem pa se začne tudi politika nasilja, saj je on »najnevarnejši nasilnik« v zgodovini zadnjih desetletij, pravi »Herrenmensch« po Nietzschejevem evangeliju, sovražnik ljudstva.

Čudno tiho je v hrvaškem časopisu, zlasti v koalicijskem. Saj tudi drugače biti ne more. Hrvaško-srbska koalicija, ki je pred leti strla mažaronstvo, ki je baš Tomašića označila za »erknjeno mrcino«, je zdaj zopet mažaronom pomagala do neomejene vlade pogoji pa so za koalicijo presneto žalostni. So namreč ti-le:

1. Hrvaški sabor se ne razpusti. Koalicijskem se torej ni treba bati, da pri novih volitvah padejo, vlekli bodo dalje svoje diete (8000 K na leto) in ostanejo imunni ter jih ne bo sednja preganjala, kakor so se mnogi od njih bali.

2. Vlada se izroči popolnoma Khuenovcem. Koalicija ne dobi nobenega zastopnika v vladi (niti grofa Pejacevicha ne).

3. Koalicija pa tudi po strani ne bo vladala, kajti sklenjeno je, da se uradništvo iz Rauchove dobe ne bo smelo preganjati.

4. O izpremembi železniške pragmatike ni govora. Volivna reforma še ni aktualna, sploh se Khuen v tem oziru ni na nobeno stran nič zavezal, kakor povdarjajo vsi mažarski listi.

5. Deset izpraznjenih saborskih mandatov prepusti koalicija starim mažaronom, da bodo ti imeli kaj stranke.

Na ta način je slavna koalicija rešila hrvaško krizo! Ni čuda, da je zdaj mnogim žal za Rauchom. Čeprav je ta mož streljal velike kozle, se je saj čutil za Hrvata, reklamiral Bosno za Hrvaško, kralju še nedavno predložil, kako naj bi se osnovala »Velika Hrvaška«, in hodil kralju skoro vsak mesec enkrat sam poročat o hrvaških razmerah, kar se preje ni zgodilo. Tomašić pa je Khuenovec z dušo in telesom in bo le to izvrševal, kar bo ukazoval Khuen, ta »veliki mažarski patriot«.

Hrvaška je danes po zaslugi »velenarodne« hrvaško-srbske koalicije zopet Khuenova satrapija!

Goriški deželni zbor.

XIII. seja 4. februarja 1910.

Med došlimi vlogami, ki obstojajo večinoma iz prošenj za podporo, se nahaja tudi predlog poslanca Manfreda, naj vlada pomnoži število živinozdravnikov in podkovačev. — Poslanec Faidutti je predlagal, naj vlada skliče posebno komisijo, ki naj dožene najnujnejše potrebe dežele. — Poslanec Stepančič interpelira vlado, kako misli podpirati kmetijsko akcijo za seno. — Dr. Bugatto je interpeliral ob koncu seje deželnega glavarja, kdaj misli deželni odbor predložiti račune nove norišnice in zakaj se norišnica še ni otvorila. Grajal je, da morajo naši bolniki hoditi v tuje dežele, dočim že vzdrževanje prazne norišnice stane ogromne vsote. — Glavar je odgovoril, da na to interpelacijo odgovori v prihodnji seji, ki bo v sredo, 9. t. m. ob 4. uri popoldne.

Dnevni red je otvoril poslanec Venier s svojim predlogom, naj vlada zgradi novi poslopji za gimnazijo in realko v Gorici. Po pravici si je privoščil zdravstvene razmere v teh zavodih. — Poslanec Bugatto ob tej priliki povdarja, naj bodo srednje šole v Gorici italijanske. — Venierov predlog je bil sprejet nujnim potom soglasno. — Sprejet je bil nato nujni predlog poslanca Bugatto, naj vlada ustanovi v Gradišču meščansko šolo. — Predlog poslanca Kosmača, naj deželni odbor pomnoži osebe pri stavbnem uradu, se je odkazal finančnemu odseku. — Za cesto Kapriva-Vipolže se dovoli 10.000 K. Odboril se je obračun deželne zavarovalnice za govejo živino za leto 1908 do 1910. — Pravnemu odseku se je izročil zakonski načrt o nadzorstvu trgovine z živili. — Sprejet je bil predlog deželnega odbora, naj vlada pospešuje izkoriščanje vodnih sil v korist kmetijstva, ter naj izdela kataster voda. — Potrtili so se nato po dolgi debati, v katero sta posegala dr. Pettarin in dr. Bugatto, sklepi deželnega odbora glede pobiranja užitnine. — Sprejet je bil deželnega odbora predlog, naj vlada ukrene vse potrebno, da se ustavi širjenje nalezljivega katarja na spolovilih. — Nato so prišli na vrsto predlogi odsekov. Sprejet je bil zakonski načrt o oprostitvi osebne dohodarine od avtonomnih doklad. — Cesta iz Cerkna skozi Novake na kranjsko mejo se sprejme med skla-

dovne. — Na predlog poslanca Fona se je sprejela resolucija na vlado, naj predloži zakonski načrt, ki dovoljuje posestnikom-krčmarjem, da smejo žgati žganje za lastno uporabo, in ki jih oprošča užitnine vina, ki se povzije v lastni družini. — Nato se je sprejel zakonski načrt, po katerem se županstvo Libušnje razdeli tako, da bo odslej občina Kamno tvorila lastno županstvo.

Deželnemu odboru so se nato izročile razne prošnje županstev in zasebnikov za podporo. O uravnavi Idrije je poročal Pinavčič. Sklenil se je poziv na vlado, naj izdatno prispeva za ure-ditev obmejne reke.

Poslanec Stepančič je poročal o boju proti kobilicam. Deželni odbor je predlagal, naj bi za uničevanje kobilic na Krasu prispevala država 342.000 K (60 odstotkov), dežela 17.500 K (25 odstotkov) in občine 10.500 K (15 odstotkov); a finančni odsek je prišel do pre-pričanja, da ne gre, da bi se kraškemu trpinu naložilo še novih davkov. Zato predlaga, naj prevzame država prispevek občin. — Zbornica je nato predlog poslanca Stepančiča sprejela. — Poslanec dr. Gregorčič je predlagal, naj se županstvu Hoče dá za vodovod 4300 K deželne podpore. Sprejeto. — Poslanec Stepančič je interpeliral vlado, kaj misli storiti za kraškega kmeta, ki potrebuje za svojo živino najmanj 35.000 kv. sena. Vlada dosedaj še ni nič storila. Poroča se sicer, da je dala sedaj vlada v ta namen 13.000 K. Toda to je odločno premalo in podpora naj se takoj razdeli, sicer mora kraški kmet izprazniti hleve. — Ob sklepu je poslanec Bugatto interpeliral deželnega glavarja v zadevi norišnice, kar pa smo omenili že ob pričetku poročila.

Prihodnja seja v sredo.

† GROF

KAROL LANTHIERI A PARATICO.

Umril je dne 2. februarja gospod grof Karol Lanthieri a Paratico v gradu Strassoldo na Furlanskem, kjer je bival od predlanskega Božiča. Pokojni grof je bil rojen dne 5. novembra 1839. Imel je obširna posestva v Vipavi in na Goriškem. Bil je blag mož, usmiljen do revežev in bolnikov in radodaren do skrajnosti. Vipavci so ga zelo pogrešali, ko je vsled intrig laži-prijateljev zapustil domači kraj in šel v mirni Strassoldo k svojemu prijatelju grofu Strassoldo čakati smrti. Svoj čas je bil gospod grof deželni poslanec iz skupine veleposestev. Nemalnih zaslug za razvoj vinogradništva in sploh kmetijstva si je pridobil s tem, da je kranjski deželi prepustil graščino Slap, da je tam otvorila kmetijsko šolo. Podpiral je dobrodelne naprave in je bil posebno naklonjen naši izobraževalni organizaciji. Udeležil se je bil »Zvezine« prireditve v Logu dne 6. septembra 1908. In veselice na Slapu, ki se je vršila par tednov pozneje. Kmalu nato se je prehladil in ni več popolnoma okreval. Z gospodom grofom lega v grob zadnji moški potomec starodavnega, v goriški in kranjski zgodovini prenamenitega rodu Lanthieri. Edina hči grofica Klementina je poročena z baronom Levetow v Gorici. Truplo pokojnega grofa so dne 4. februarja pripeljali v Vipavo in v domači grajski kapeli položili na mrtvaški oder, prihodnji dan ob 10. uri dopoldne pa so ga ob veliki udeležbi ljudstva iz Vipave in okolice položili v rodbinsko rakev. Pogreb je oskrbel pogrebni zavod »Concordia« v Gorici, spreved pa je vodil domači g. dekan v spremstvu dveh gg. duhovnikov. Počivaj v miru, blagi mož!

Kaj naj

sedaj pijem, ko mi je zdravnik po-jasnil, da je bobova kava škodljiva mojemu zdravju?

Odgovor:

Kathreiner Kneipp-sladno kavo, katera ima vsled posebnega pripravljalnega načina duh in okus bobove kave, je redilna in vrh tega poceni. Ni boljšeга zajutрка za mlado in staro.

Idrijske novice.

i Različna mera. Svoječasno smo omenili, kako je občina zaukazala nasemu pristašu, da mora na strehi svoje hiše napraviti snegobran. Le pri njegovi hiši je videlo županstvo nevarnost, mi smo našli tudi druge, kjer je večja nevarnost, a na one posestnike se ni pritiskalo, ker so naprednjaki. Naš pristaš je omissil napravu, a sneg je ravno tako zdrsil raz strehe, a škoda ni bilo nobene. A pri naprednjakovi hiši, kjer ni bilo nobenega snegobrana, je tudi zdrsil in zasul pot k nadzdravnikovi hiši, da je voda uhajala v vežo in so bolniki morali po njej bresti k zdravniku. Z druge hiše je tudi sneg padel raz strehe in zasul otroka, ki je šel v šolo. K sreči so videli ljudje nesrečo in hitro odkopali deklico. Bila je nezvestna, a se je kmalu zavedla. Ta slučaj sta pokazala, kako strankarsko postopa naša občina. Ko smo mi takrat navedli enostransko postopanje, se je dopisnik »Slovenskega Naroda« jezil na nas in pristavil, kako so modri možje pametno že prej ukrenili, kje preti nevarnost in Vašega dopisnika okrcali, da le nerga na naše zaupne moše in županstvo. No, sedaj se je pa pokazalo, kdo nerga in nagaja.

i Poglavlje o občinskem gospodarstvu. Kakor znano, plačuje občina za električno razsvetljavo petkrat toliko na leto, kakor je izdajala pred leti za petrolejke, ki so svetile po cestah in potih. Vkljub zvišanemu stroškom pa je razsvetljava več kot petkrat slabša, nego so jo dajale stare petrolejke. Občinarji imajo dvojno škodo, ker morajo tako drago plačevati, razsvetljuje pa nimajo nobene. Konstatiramo, da ves mesec januar, od 1. do 31. januarja, Idrija ni imela skoro nobene razsvetljave, če izvezamemo prostor pred Šepetavčovo hišo in pred »črnim orlom« ter še pred par hišami. Od 130 žarnic jih je svetilo komaj desetina, mnogo večerov, zlasti ob deževnih in snežnih dneh, pa sploh nobena. Iz precej zanesljivega vira smo zvedeli, da je posestnik elektrarne zavezan skrbeti za petrolejsko razsvetljavo po mestu, kadar nima električne moči na razpolago. Do danes pa še nismo videli, da bi bil le na enem mestu ravnal po tej pogodbi. Ako se pa občina ni proti izrabljanju na ta način zavarovala, je škandal. Ali bo občina kaj pristigla lastniku elektrarne za januar, ni znano. Zagotovimo pa županstvu, da davkoplačevalci ne bodo pozabili letošnjega januarja ter bodo o njem govorili, če prej ne, tedaj, ko bodo razpoloženi letni računi za leto 1910. Če bo izplačan za električno razsvetljavo v polnem znesku preliminarni znesek, se bo vprašalo na drugem mestu, je-li je občina res za to tukaj, da se jo sme izrabljati. Da bo plačevala obresti dolgova, naj tudi dobi pogoje. Upnik se zavaruje pri občini, dolžnik s tem, da prihrani pri kurjavi, ko cel mesec ne preskrbuje razsvetljave, davkoplačevalci naj pa za vse plačajo, sami pa naj nimajo nič od tega! Ta bi bila lepa.

i Čuden slučaj je zadel dve družini. Dne 2. februarja je umrl dne 17. januarja poškodovani Filip Vidmar in istega dne je izgubila pokojnikova sestra tudi svojega sina, 34-letnega rudarja Janeza Mihevec. Ta je bil poročen s hčerjo posestnika Ivana Koler, čegar najmlajša hči se je isti dan poročila.

Jeseniške novice.

j Še nikoli niso jeseniški sokoli tako besneli, kakor zadnje tedne, ker smo nekoliko potipali njih »nedolžne« duše, ki so jih v vsi istinitosti razlivali na odru v igri »Mladost«. Po vseh liberalnih časnikih se perejo, češ, da iz igre nimajo nobenega stika. Na eni strani igro zagovarjajo in hvalijo, da je umetniška, da je nedolžna, da ni nič pohujšljiva. A v isti sapi se krčevito branijo, da bi bili kaj krivi pri vzporeditvi tega pamfleta. Če je nedolžna, umetniška itd., čemu tajiti ves svoj »umetniški« čut, čemu se je tako braniti? Pa ne menda samo zato, ker vam deželna vlada stoji na krempeljcih? Kaj, gg. Slavec, Puc e tutti quanti?

j Literarno idiotstvo nam očitajo sokoli v »Gorenjcu«, češ, da še nikoli nismo slišali o kakem pisatelju Maksu Halbeju, ki je spisal »umetniško« »Mladost«. Mi pa jim danes prav odkritosrečno povemo to-le: Maks Halbejevo »Jugend«, izišlo v Berlinu pri Juriju Bondi, smo mi preje prečitali, kakor je sploh kak jeseniški sokol vedel za tega »umetnika«. Na uho pa jim povemo, da smo prebrali tudi njihovo suženjsko prestavo »Mladost«. Povemo jim pa še to, da o tem »umetniku« Halbeju najboljša nemška slovstveno-zgodovinska dela nimajo več nego pet

vrstic, v katerih trdijo, da so Halbejeva dramatiška dela — brez umetniške vrednosti! Toliko v blagohoten pouk literarnim idiotom!

j Hude pritožbe se čujejo z Javornika in s Koroške Bele o tamošnji šoli. Ondotno čveterorazrednico vodi nadučitelj, ki kaže za vse drugo večjo vne-mo, kakor za šolo. Danes ga zadržujejo občinski uračniki posli, kakor naznanja otrokom, drugič mora uprizarjati bale in se cele noči mučiti s porednimi — ne! — naprednimi fanti, da je drugi dan od samega truda ves bolan in ne more poučevati, tretjič ga kam kličejo družinske razmere itd. Starši pa pravijo tako-le: Ako kak otrok šolo zamudi, je zaprt, starši so pa z denarno globo kaznovani. Tudi nadučitelju naj se z enako mero meri. Če se razmere ne izpremene, bodo starši nehali svoje otroke pošiljati v šolo — na sprehod!

j »Slovenec« v šoli! Na Jesenicah je neki učitelj bral otrokom v šoli »Slovenca«, ker je nekoliko pokrtačil učiteljstvo, ter vpil nad otroki, da ne sme nihče več ničesar iz šole povedati. Mi pa mislimo, da nam otroci smejo doma prav vse povedati, kar se godi v šoli. Morda bomo kmalu videli, kdo ima prav? Gospodje naj dobro pazijo, da sokoli ne uprizore Cankarjevih »Hlapcev«, v katerih se tako »umetniško« slika učiteljstvo! Rečemo pa resno besedo: Ako od te strani ne bomo imeli kmalu popolnega miru, bomo pa na-stopili pot, ki nas bo prav gotovo privedla do zaželjenega cilja. Upamo, da se razumemo.

j Izobraževalno društvo s Koroške Bele je imelo pri Vodičarju na Javorniku svojo veselico, ki je prav dobro uspela. Društvenik Iskra je s svojim lepim govorom in finim nastopom vse iznenadil, pevci in godci pa so pridno zabavali goste, tako da je izid veselice vse zadovoljil — goste in društvenega blagajnika.

j Glasbeni večer priredi katol. del. društvo na Jesenicah v nedeljo dne 13. t. m. zvečer v »Domu«. Društveni orkester in pevski zbor se kaj pridno pripravljata. Natančni spored priobčimo.

j Zabavni večer bo jutri, na pustno nedeljo, v »Delavskem domu«. Vstop prost.

Sklepi kranjskega deželnega zbora.

V svoji zadnji seji je odobril kranjski deželni zbor sledeče resolucije:

Uporaba deželnega gledališča.

Na dr. Šusteršičev predlog se je sklenilo: »Deželni odbor se pooblašča prepustiti deželno gledališče za tekočo in bodočo sezono »Dramatičnemu društvu« v brezplačno uporabo; previdnosti deželnega odbora je prepuščeno ugotoviti v posebni pogodbi tozadevne posebne pogoje in morebitne izjeme.

Delavska stanovanja v Idriji.

Vlada se pozivlja, da nemudoma stopi v dogovor z delavskim ministrom v svrhu, naj to ministrstvo sporazumno z mestno občino idrijsko in rudniškim ravnateljstvom v Idriji na svoje stroške zgradi dovoljno število delavskih stanovanj v Idriji.

Prispevanje države k učiteljskim plačam.

Vlada se pozivlja, da prispeva deželi 50 % za plače ljudskošolskega učiteljstva.

Deželni umetniški svet.

Ustanovi se deželni umetniški svet, ki bodi posvetovalni organ deželnemu odboru v umetniških zadevah. Zlasti ima staviti predloge:

1. O ureditvi kranjske umetniške galerije.
2. O nabavi umetnin za deželo.
3. O podpiranju umetniškega delovanja sploh.
4. Deželni umetniški svet bodi pre-sojevalni organ za umetniške načrte.

Deželnemu odboru se naroča, da sestavi deželni umetniški svet.

Sprejeto resolucijo je predlagal deželni odbornik dr. E. Lampe.

Za obrtno vajence.

Na predlog poslanca Lavrenčiča je bila sprejeta sledeča resolucija:

»Deželnemu odboru se naroča, naj izposluje pri šolskih odborih obrtno-nadaljevalnih šol in pri šolski oblasti, da se v teh šolah ne bo poučevalo ob nedeljah med glavno službo božjo, da bo vajencem in učiteljem omogočeno zadostiti krščanski dolžnosti.

Končno je sklenil še sledeče resolucije:

1. Deželnemu odboru se naroča, da izdela do leta 1911. načrt za deželno knjigovodstvo v smislu centralizacije posamnih zakladov v enotnem računu in, če je mogoče, predloži že proračun za leto 1911. v taki sestavi. — 2. Pokoj-

ninski zaklad deželnih uslužbencev se opusti. — 3. Deželni odbor se pozivlja, da stopi z vlado v dogovor v tem oziru, da naj stroške za nastanitev orožništva prevzame država. — 4. Deželnemu odboru se naroča, naj v načrt šolskega zakona sprejme določbo, ki bo izključevala, da bi vpokojene učiteljice, ko se omože, prejemale učiteljsko pokojnino, dokler so omožene ali če imajo kot vdove od drugod pokojnino. — 5. Deželnemu odboru se naroča, da nastavi posebnega živinorejskega nadzornika in se obrne do vlade, da se izposluje primeren državni prispevek v ta namen. — 6. Deželnemu odboru se naroča, da sestavi načrt za živinorejski svet, ki bodi zlasti potom živinorejskih zadrug in večjih zaupnikov informativen in posvetovalen organ pri pospeševanju živinoreje. Pooblašča se deželni odbor, da provizorno tak svet sam ustanovi in o tem poroča v prihodnjem zasedanju. — 7. Dež. odboru se naroča, da nastavi posebnega sadjarskega nadzornika. — 8. Podpore kmetijstvu, zlasti za popravilo hlevov naj deli deželni odbor tako, da se zaveže, da za določeni, od prosilca na svoje ime pri kakem denarnem zavodu najeti kapital določeno vrsto let vse, ali del letnih obresti plača namesto prosilca. — 9. Deželnemu odboru se naroča, da se nemudoma obrne do centralne vlade s prošnjo, v kateri naj obrazloži, da ima vso akcijo za povzdigo živinoreje na Kranjskem v svojih rokah, dalje, da ima poleg lastnih sredstev tudi potrebne strokovne moči in večje zaupnike na razpolago, in naj izposluje, da se od države kranjski deželi posebej namenjeni znesek za povzdigo živinoreje, izroči njemu v oskrbo in uporabo. — 10. Deželnemu odboru se naroča: a) da postavi v proračun za leto 1911 znesek za tri ustanove učenecem nemške narodnosti s Kranjskega na Mahrovi trgovski šoli; b) da stopi z vlado v dogovor v ta namen, da se izposluje tri štipendije na državni račun v prej imenovano svrhu. — 11. Deželni odbor se pozivlja, da se obrne na vlado, naj podpira ustanovitev in vzdrževanje vzornega kontora pri trgovski zbornici. — 12. Ker je nujno potrebno, da se obrtne šole po tipu umetelno in stavbno obrtnih šol ustanove po več krajih naše dežele, se naroča deželnemu odboru, da to vprašanje prouči in na podlagi svojih poizvedb stopi z občinskimi zastopi in z vlado v dogovor ter sploh ustanovitev takih šol z vso močjo podpira. — 13. Deželnemu odboru se naroča, da pospešuje ustanovitev strokovno obrtnih nadaljevalnih šol in v zvezi s šolskimi odbori in deželno vlado poskrbi, da se dose-danje obrtno nadaljevalne šole povsod izpopolnijo na strokovni podlagi. — 14. Deželnemu odboru se naroča, naj izposluje pri šolskih odborih obrtno nadaljevalnih šol in pri šolski oblasti, da se uvede pouk v veronauku v vseh, torej tudi v zadnjih oddelkih teh šol.

Tedenski pregled.

Državni zbor bo sklican 22. ali pa 25. februarja.

Kranjski deželni zbor je v torek končal svoje zimsko zasedanje. Rešil je velikanski program, ki si ga je stavil. Med nebrom gospodarskih postavk je sprejel mnogo važnih postav, n. pr. o razlastitvi vodnih sil. Odobril je ves proračun, sijajno manifestiral za prepotrebne nove kranjske železnice in sklenil zgraditi novo deželno poslopje.

Novi poštni urad se ustanovi na Ježici pri Ljubljani. Trgovsko ministvo je tozadevni odlok že potrdilo.

S. L. S. je zmagala v Črnomlju v drugem in tretjem razredu pri občinskih volitvah. Iz raznih krajev na Kranjskem in drugod so poročali zadnji teden o potresih.

Umrli so: Kanonik Fettich-Frankheim, grof Albert Lichtenberg, graščak Lanthieri v Vipavi, na Selu pri Ljubljani prednica Karmeličank m. Terezija, rojena baronica Morsey.

Novo katoliško slovensko izobraževalno društvo se je ustanovilo v Hrušici pri Ljubljani.

Godovi prihodnjega tedna.

Nedelja, 6. februarja: Tretja pepeln., Doroteja.

Ponedeljek, 7. februarja: Romuald, opat, Rihard, kralj.

Torek, 8. februarja: Pust, Janez M., spoznav.

Sreda, 9. februarja: † Pepelnica, Ciril Aleks., škof.

Četrtek, 10. februarja: Šolastika, dev., Viljem, puščavnik.

Petek, 11. februarja: Adolf, škof, Deziderij (Željko).

Sobota, 12. februarja: Humbelina, dev., Evalija, devica.

Predavanje v Leonovi družbi.

Ij Gosp. profesor dr. Karol Wessely, kateri bo v ponedeljek, 7. t. m. prišel z Dunaja v Ljubljano, da predava v Leonovi družbi, je v Avstriji prvi večščak in naš najboljši poznavatelj slovstva, pisanega na papirus. Porodil se je 27. junija 1860 na Dunaju in se tudi istotam izsolal. L. 1871—1878 je bil dijak terezijanske gimnazije, 1878-1881 pa slušatelj na filozofski fakulteti dunajskega vseučilišča. Od mladih nog se je bavil z jezikovnimi študijami, na vseučilišču se je posvetil klasičnim jezikom, katere je potem, vstopivši kot učitelj na gimnazijo, tudi podučeval. Njegova čudovita nadarjenost in vsestranost, njegovo podrobno in pozitivno znanje ga dela posebno zmognega za težavno tvarino, proučavati papirus in njegovo slovstvo. On ni samo junak v klasični filologiji in njenih pomožnih vedah, on razumeva tudi orientalske jezike: hebrejsko, sirsko, koptiško, arabsko; govori angleško, francosko, italijansko in nemško, proučuje slovanske jezike in razume tudi slovenski jezik. Razen tega je tudi znamenit mineralog, ki ima sam eno največjih privatnih zbirk. Njegova literarna dela v latinskem, nemškem, angleškem in francoskem jeziku tvorijo že malo knjižnico; spisal jih je okoli 150. Posebej omeniti je: »Prolegomena ad papyrorum nonam collectionem edendam« (1883), »Ephesia grammata«, v katerem spisu je pisovne zagonetke prvi razrešil (1886); »Etude sur la forme des actes« v zvezi s francoskim učenjakom H. Saboulard-om (1889); »Führer durch die Ausstellung des Papyrus Erzherzog Rainer« (1892); »System altgriechischer Tachygraphie« (1895); »Schrifttafeln zur älteren lateinischen Paläographie« (1898); »Antike Schrift über Wetterzeichen« (1901); z našima rojakoma prof. dr. Mantuani-jem in prof. dr. pl. Premenstein-om v zvezi: »Dioscuridis codex Vindobonensis« (1906); »Les plus anciens monuments du Christianisme« (1907); »Sahidisch - griech. Psalmenfragmente« (1907) i. dr. Izdaja tudi časopis »Studien zur Paläographie und Papyruskunde« od leta 1901 sem. Vsa ta beseda, katero izpregovori, je po njegovih študijah stokrat podprta in opravičena. Prof. Wessely je tudi dopisujoči član ces. akademije znanosti na Dunaju. — Predavanje bo v ponedeljek, 7. t. m., v knjižnični dvorani »Katoliške tiskarne« (III. nadstropje). Začetek ob 6. uri zvečer.

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočana je 38 12 II.

MATTON
GISSHÜBLER
alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pomšana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v tacihi slučajih posebno dobro obnese.

Izvirnik: Giesshubl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobi v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 114 52—49

Serravallo
železnato Kina-Vino

Higijena rastava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, pobiljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 6000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in hr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Vojna nevarnost na Balkanu.

Vojna nevarnost na Balkanu zopet straši po evropskih listih in daje dobrodošlo gradivo raznim časnikarjem in korespondencam. Sicer pa je vsled razmer na Grškem res nekaj nevarnosti, da pride do vojne med slednjo in Turčijo. Danes gospodari Grkom vojaška liga, ki hoče na vsak način izvesti priklonjenje Krete, če ne izlepa, pa z vojno. Kakor smo že poročali, je dosegla sedaj tudi kraljevo privoljenje za sklicanje velike narodne skupščine, ki naj bi spremenila nekaj točk ustave. Poročalo se je obenem, da se je liga s tem zadovoljila in se bo razšla. Toda danes prihajajo drugačne vesti; sklicanje narodne skupščine da ima le namen, prisiliti kralja k odstopu, da potem neomejeno zavлада liga in izvrši priklonjenje Krete. Kralj da to prav dobro ve in ima že dolgo vse pripravljeno za odhod. Ostal je doslej le vsled želje obrambnih vlasti, ki vidijo v njem najzanesljivejšega posredovalca. Atenski politični krogi pa se delajo silno začudene, da se Evropa tako razburja vsled sklicanja narodne skupščine, ki se ima pečati le z notranjo politiko in ima obenem ravno namen, zavleči konflikt radi Krete; kajti ravno s tem se hoče odložiti državnozbornske volitve in vzeti Krečanom priliko, da pošljejo v atensko zbornico svoje zastopnike. Sedanji grški kabinet da obstoji iz prepametnih mož, nego da bi hotel tirati stvar do vojne nevarnosti.

Kaj je torej resnica? To je težko z gotovostjo reči, a toliko pameti imajo gotovo tudi grški pretorijanci, da se ne bodo na slepo spuščali v vojno s Turčijo, ki bi bila za Grško nedvomno porazna. Obrambne oblasti so se že izrekle za neprekršljiv status quo na Kreti, in napetost med Bolgarijo in Turčijo, ki je nastala vsled enostranskega postopanja Turčije v zatiranju vstajskih čet, menda tudi ni tako resna, kakor upajo Grki. Ti se namreč zanašajo da bo Bolgarija v slučaju grško-turške vojne napadla Turčijo, kar bi vsekako bilo za Grško velikega pomena. A kakor rečeno, napetost ni tako resna in se že čuje, da je porta sklenila, onih osem bolgarskih četašev, ki jih je nedavno obsodila na smrt, pomilostiti in spremeniti kazen v zapor. Prezreti pa tudi ne smemo tekočih avstrijsko-ruskih prizadevanj za sporazum z ozirom na Balkan. Grške nade na pomoč obrambnih vlasti in bolgarsko-turški spor stoji torej na popolnoma trhljih nogah, kar ne bo moglo ostati brez vpliva na pretorijansko vlado v Atenah, kakor tudi ne na one Krečane, ki zahtevajo zedinjenje z Grško. Velik del krečanskega ljudstva pa je itak proti vsaki taki izpremembli.

V svoj vojni proračun so vzeli Grki kot dohodek tudi nezadovoljnost v notranji Turčiji proti sedanjemu režimu, kakor tudi revolucijsko tlenje v Macedoniji in Bolgariji. To ima že nekaj podlage, a z ozirom na zgoraj navedene okolščine ne more priti v poštev, razven seveda, če bi se prevrat pojavil s tako silo, da bi mu vlada ne bila kos, kar pa ni prav verjetno, ker so odredbe za vsak slučaj obširne varnostne naredbe. Vsekako je danes za Grčijo prav malo izgleda, da bi na kratek rok dosegla zedinjenje Krete, ker se Evropa silno boji načeti balkansko sporno jabolko. Grkom pa se seveda tudi ni preveč čuditi, če postajajo nepotrpežljivi glede Krete. Saj jim je še l. 1908 ista Evropa — zlasti tedanji francoski minister Clemenceau — tako zagotovo obljubila skorajšno priklonjenje. Toda med tem časom se je v Turčiji izvršila izpremembra, ki je kolikor toliko prekrizala in zmešala grške in evropske diplomatske račune, na kar naj bi Grki ne pozabili in se navadili potrpljenja, ki je v politiki eden glavnih činiteljev.

Na Balkanu torej sicer zopet vre, a kolikor se da presoditi po sedanjem položaju, ni verjetno, da stojimo neposredno pred nevarnim balkanskim požarom. Najnovejše vesti tudi glavo krečanskega gibanja, Eleuteria Venezolosa, ki je zahteval sklicanje narodne skupščine, slikajo kot poštenega patrijota, ki mu je res le za blagor domovine. Če prav je mož vročerkven, vendar bo v svoji visoki inteligenci spoznal nevarnost sedanjega položaja in bo kot resen politik gotovo skušal politiko Grške, koje niti se stekajo v njegovih rokah, dovesti na varna realna tla. V nasprotnem slučaju pa je seveda vojna neizogibna, kajti Mladoturki dobro vedo, da jim bo končna izguba Krete izpodnesla italijansko precej zibajočo se stolec in zato so neizprosno za vojno z Grško. Njih priprave na meji glasno govore, da ne bodo poznali šale, ako jih Grška izzove.

AVSTRO-OGRSKA.

Nemška nesramnost v češkem dežel-nem zboru.

Ko so se borili Slovani v državnem zboru z obstrukcijo za svoje pravice, takrat so kričali, divjali in naravnost zbesneli Nemci. A zdaj, ko so pričeli nemški poslanci obstruirati v češkem deželnem zboru, ker hočejo češko deželo razdeliti v nemški in češki del, je pa vse prav. Nemci so zahtevali, naj bi deželni maršal izpremenil dnevni red tako, da bi se odsek om nakazali predvsem jezikovni zakonski načrti, nato šele proračun, kar pa Čehi niso dopustili, ker bi to pomenilo popolno kapitulacijo češke večine nasproti nemški manjšini v češki deželni postavodajalni zbornici. Ko se je včeraj otvorila seja, so vložili Nemci 40 interpelacij in tako pričeli s tehnično obstrukcijo. Češki deželni zbor ni še v tistem srečnem položaju, kakor n. pr. kranjski, v katerem je po izbornem poslovniku preskrbljeno, da se onemogoči obstrukcija. Včerajšnja seja češkega deželnega zbora je trajala od 11. ure 15 minut dopoldne do 1. ure popoldne, nakar jo je deželni maršal zaključil in naznanil, da bo prihodnja seja v ponedeljek. Takoj po seji so se vršila pogajanja, a ni upati, da bodo imela kaj uspeha nasproti trmoglavosti in onipotenci Nemcev. Češki namestnik je že pooblaščen, da odgodi zasedanje. Ob seji je zaklicala neka učiteljica z galerije na nemške deželne poslance: »Škandal! V državnem zboru naj bi se delalo, v deželnem zboru se pa obstruiralo!« Galerijo so izpraznili.

Solnograški deželni zbor

je sprejel predlog poslanca Schabel, ki zahteva, naj se uvedejo 13-dnevne orožne vaje pri deželni brambi.

Vrba — Gessmann — Ritt.

Vrba je nameraval odstopiti, a so ga pregovorili, da še ostane. Nemško svobodomiselnost časopisje napada Gessmanna, ker je izdal brošuro proti delavskemu ministru Rittu. Malik napoveduje, da se bo potegnil v državnem zboru za Ritta.

Priprave za nove ogrske volitve.

Ni še popolnoma gotovo, če bo podpiral Andrassy s svojo stranko Khuena, ki se že pripravlja za nove volitve tako, da imenuje take stoliške predstojnike, ki so njemu všeč. Veliko bivših Fejervaryjevih stoliških predstojnikov se je že ponudilo Khuenu, a Khuen namerava imenovati take predstojnike, ki pripadajo njemu prijaznim strankam. Justh je prepričan, da Khuena ne bo podpiral zgolj Andrassy, marveč tudi Kossuth, ki je, kakor to trdi Justh, že Khuenu obljubil, da ga hoče do gotove meje podpirati. Justhova stranka se zveže z vsemi, ki hočejo nasprotovati novi koaliciji. Srbska radikalna stranka v Novem Sadu je že sklenila, da se prikloni Justhovi stranki. — Igloesko deputacijo, ki je ponudila Hieronymu državnozbornsko kandidacijo, so insultirali mažarski vseučilišniki in jo obmetavali z gnjilimi jajci. Policija je preprečila večji spopad in je aretirala sedem dijakov.

ZBLIŽANJE MED AVSTRIJO IN RUSIJO.

Z Dunaja se poroča, da ni o prestolonaslednikovem obisku v Peterburgu nič znanega in da se morajo poročila o zblizanju med Rusijo in Avstrijo presojati z gotovo rezervno. »Rječ« objavlja izjavo nekega ruskega diplomata o zblizanju med Avstro-Ogrsko in Rusijo. Stvar je v resnem teku. Splet-karijo pa druge velevlasti. Italija se že ponuja, da posreduje, a posredovati hoče tudi Nemčija. Angleška se pa že boji posledic, kakor tudi Francoska, če se približajo trije cesarji.

VOLITVE NA FINSKEM.

Pri finskih deželnozbornskih volitvah je dobila švedska ljudska stranka 7320, mladofinci 12.235, starofinci 15.532, socialni demokrati 22.941 in agrarci 2471 glasov.

PONEVERJENJA V TURČIJI.

V turškem ministrstvu za pobožne ustanove so zasledili velika poneverjenja. Neki uradnik je poneveril v štirih letih 50.000, neki drugi pa 32.000 funtov.

Velika rudniška nesreča v Ameriki.

Iz New Yorka se poroča: V Primeru se je zgodila velika rudniška nesreča. V rudniku družbe Colorado Iron and Steel Company se je zgodila velika eksplozija, ki je zahtevala nad sto človeških žrtev. Vzrok grozni nesreči še ni znan. Prva reševalna dela je organizoval rudniški paznik Thomson. Z reševalnim moštvom je šel v rov, kjer

je takoj ob začetku našel tri mrtve, nekoliko dalje so našli pet trupel. Bili so ubiti vsled velikega zračnega pritiska, ki je nastal zaradi eksplozije. V začetku je bilo reševalnemu moštvu nemogoče udreti v glavni rov, ker je bil popolnoma zasut z zemljo in razvalinami. Ko so odkopali rov, so našli na dnu zračnega rova celo kopico trupel. 75 rudarjev, skoro vsi slovenske in ogrske narodnosti, je pribežalo v omenjeni del rudnika, da bi ušli po zračnem rovu. Vnel se je med njimi divji boj za svobodo. Nihče ni ušel; vseh 75 se je za-dušilo. 50 trupel je reševalno moštvo takoj spravilo na površje zemlje. Trupla so tako razmesarjena, da jih ni mogoče spoznati. Ob času eksplozije je delalo v glavnem rovu 149 rudarjev. Nesreča se je zgodila v ponedeljek ob 4. uri 30 minut. Čulo se je votlo bobnenje in iz glavnega rova je švignil dolg plamen. — Ogenj, ki je nastal vsled eksplozije, se ni razširil iz glavnega rova in bližnje okolice. Ugasnil je sam, ker mu je zmanjkalo hrane. Stotine sodelavcev stoji že od ponedeljka pred vhomom v rudnik. Vse se hoče udeleževati rešilnih del in se peljati v razrušeni rov. Mnogo žen in otrok je hotelo pomagati pri rešilnih delih; le s težavo so jih odvrnili, da niso šli v rov iskat svoje ponesrečene sorodnike. V terek dopoldne so pripeljali iz rudnika 24 trupel, ki pa jih ni bilo mogoče spoznati. Iz vseh sosednih rudnikov hiti rešilno moštvo na kraj nesreče. Vendar je njihova vna brezuspešna. Vsi rudarji so se ponesrečili razen enega, ki je preplezal velike kupe trupel in nezavesten obležal pri izhodu rova. Kaj je vzrok nesreči, se ne ve. Rudniška uprava izjavlja, da se v njenem rudniku uporabljajo vse varnostne odredbe, in da se je v rovu rabilo samo varnostne svetilke. Ta nesreča je ena največjih, kar se jih je zgodilo doslej v zahodni Ameriki. V istem rudniku se je zgodila že pred dvema leti eksplozija, ki pa je zahtevala takrat samo štiri žrtve.

Dnevne novice.

+ **Obstrukcija poslancev Vseslovenske Ljudske Stranke** v štajerskem deželnem zboru traja dalje in se izpelje tako odločno in dosledno, da bo danes ali v terek deželni zbor odgođen in proračun onemogočen. Poslanci Vseslovenske Ljudske Stranke so s tem dokazali, da delajo narodno politiko konsekvantno in na celi črti. Liberalci so pa seveda zopet pokazali svojo nizkotnost in v svojem »Narodnem Dnevniku« slovensko obstrukcijo napadajo, samo zato, ker našim poslancem ne privoščijo uspeha. Slovenski liberalci so pač povsod tako podle kreature, da se niti ne izplača več se z njimi prerekati. Najprej so pisali, da so slovenski »klerikalci« v štajerskem deželnem zboru zvezani z Nemci, potem pa, ko so začeli obstruirati, so rekli, da je to »nepremišljen korak«, nato je izjavil dr. Kukovec oficijelno v štajerskem deželnem zboru, da on kot liberalci iz narodnih razlogov obstrukcijo »klerikalcev« podpira in je z njo solidaren, dan nato »Narodni Dnevnik« napada zopet obstrukcijo, češ, da je premehka in le finta, kaj nato pa piše v drugi notici, da obstrukcija odločno traja dalje in da zna biti zaradi tega deželni zbor odgođen. Ljudje, ki tako sami sebi nasprotujejo, niso vredni, da se sploh ljudje imenujejo. Na Slovenskem zvezani z Nemci, na Hrvaškem pa so njihovi somišljeniki sklenili pakt z mažaroni — tega so liberalci zmožni. Izdajati slovenski narod v samopašne osebne namene, to je privileg liberalcev. Zato pa žanjejo od slovenskega ljudstva samo batine, in brezdvoma bodo vrli štajerski Slovenci, ko bo prišel čas, tudi edino liberalno kukavico, ki še kuka v štajerskem deželnem zboru, pognali nazaj v njeno celjsko gnezdo. Deviza slovenske krščanske ljudske politike za prihodnja leta je: Iz vseh slovenskih dežel iztrebiti še zadnje liberalne ostanke!

+ **Delo »brezdomincev«.** Liberalno časopisje vedno dan za dnevom zmerja pristaše naše stranke kot »brezdomincev«, »narodne neznačajneže«, da, celo s titulacijami: »narodne izdajice« nas vsak čas obklada. O ponedeljkih navadno vidijo liberalni časnikarji pred seboj same klerikalne pošasti. — Pa poglejmo, kdo je bil, ki je rešil ob zadnjih volitvah v občinski odbor St. Iljski, ob meji našo narodno čast? Ali ne ravno ti presneti »breznarodni« klerikalci? Ja, ljubi naš »Dnevnik« in »N. List«, ko bi teh »klerikalcev« ne bilo, ki so ti tako močno v želodcu obležali, bi sedaj imeli naš St. Ilj, ki je ponos cele Slovenije, popolnoma Nemci v rokah. »Klerikalci« so bili, ki so delali vztrajno za časa reklamacij, »klerikal-

ci« so žrtvovali vse, samo da se je rešil slovenski značaj našega obmejnega St. Ilja, »klerikalci« so tudi bili tisti, ki so pred volitvami takorekoč noč in dan bili neumorno delavni in agitirali kljub grozno slabemu vremenu od volivca do volivca. Da, da, liberalci, klerikalnega zmaja na papirju pobijati, to znate, a kako se pa pobija narodni sovrag in kako se rešuje meja, to pa se pojdi učiti med — obmejne Slovence.

— **Zopet zaplemba narodnega kolka.** Tudi narodni kolek, opremljen s slovenskimi barvami in z napisom »Ptuj« je državno pravdnishvo zaplenilo. Opozarjamo sl. občinstvo, naj ne rabi več tega kolka na pismih, dopisnicah in razglednicah, ker so dobili poštini uradi nalog, zapleniti vse pismenske pošiljatve, ki nosijo na sebi zgoraj omenjeni kolek.

— **V št. Vidu nad Ljubljano prirediti tamošnji »Orel«** v nedeljo dne 6. t. m. igro »Repoštev« v petih dejanjih v telovadnici ob 4. uri popoldne. Vstopnina samo 50 vinarjev pri pogrnjenih mizah. — Na pustni terek zvečer ob 8. uri pa se ravno tam ponavlja »Repoštev« in poleg tega še tri druge igre. Vstopnina je prosta.

— **V zadevi nakupa pivovarne in o ustanovitvi tozadevne zadrage** nam dohajajo neprestano važna vprašanja od tovarišev z dežele ter tudi grajanja, zakaj se po časnikih tako malo piše o tej reči. Molk je bil premišljen. Bučati v svet stvari, katere zahtevajo za svojo izpeljavo celih mož, in se tudi lahko z eno besedo poderejo, torej ni kazalo preje, dokler otrok sam ne stoji. Sedaj pa, ko so pogajanja sklenjena in perfektna, stopimo na plan. Za danes dragi tovariši gostilničarji Vas le na kratko o tem obvestimo, da so vse pripravke končane, cena in kup po dolgi borbi sklenjena ter pričnemo takoj z delom na zunaj. Odslej pa se bo apeliralo na Vašo močnost, cenjeni tovariši gostilničarji po mestih in deželi. Med tem, ko se bodo pripravljala pravila za to splošno našo pivovarniško zadrugo na Kranjskem, katere član bo pač postal sleheren še tako mali gostilničar, ako mu je njegov dom in obstoj svet, bodo lazili okrog, od nemških pivaren naprošeni intriganti in v nič devalci; vse to se v Ljubljani že godi, ker Vam bodo peli grozne težave in izgube, katere imajo in namigavali, da tudi tu ne kaže drugega kot izguba; od kod pa so si nabrali ti velikaši toliko milijonov, tega Vam seveda ne bodo zaupali. Vi pa jih blagovolite vljudno odpraviti s pripombo, da bo odslej gledal kranjski gostilničar na to, da bo denar doma ostal v domačem podjetju. Radi tega Vas tudi nujno prosimo, da se z nobeno zunanjo ali unionsko pivarno ne zavezujete za tekoče leto. V najkrajšem času bodete povabljeni na tozadevni občni shod, med tem pa Vam bomo redno poročali o stanju in gibanju. Delajte med seboj za to eminentno domače podjetje med tem časom živahno propagando, uspehov se bodete sami veselili. — Osrednji odbor.

— **Strašna noč mornarjev.** Iz Pulja poročajo: V sredo, ko je razsajal okolu Reke velik morski vihar, se je vojni ladji »Pluto« odtrgal en čoln, katerega je vihar odnesel v odprto razburkano morje. Ko je proti 9. uri zvečer vihar nekoliko polegel, so dobili trije mornarji imenovane vojne ladje povelje z drugim čolnom iskati odnešenega. Podali so se na iskanje. Vrnili pa se niso dolgo. Ker je bilo že polnoči in mornarjev še od nikoder, se je odredilo, da sta jih šle dve vojni ladji iskat. Dolgo je bilo vse iskanje zaman. Ni ga bilo sledu niti o mornarjih, niti o obeh čolnih. Šele proti šest uri zjutraj so blizu Lovrane iz ladje »Komet« zagledali v veliki daljavi čoln z onimi tremi mornarji. Ko je prišla ladja blizu čolna, odprl se je gledalcem strahovit prizor. Mornarjem so se ob velikem viharju polomila vsa tri vesla in tako so bili celo noč, skoro deset ur, izročeni usodi morskih valov. Čoln je bil preko polovice že z vodo napolnjen. Vse premočene in premražene so rešili na ladjo »Pluto«. Morala je biti to grozna noč za naše mornarje, ko so gledali smrti v morskih valovih že takorekoč v obličje.

— **Morski viharji ob dalmatinski obali** trajajo neprestano dalje; v Splitu so bile ladje v pristanišču v veliki nevarnosti, v Makarski in Kaštelnovem je del obrežja razdejano. V Dubrovniku so velikanski morski valovi udarjali čez mestno zidovje, mnogo čolnov je razbitih.

— **Angleški konzulat v Sarajevu** je sedaj razširil svoj delokrog tudi na Dalmacijo s podkonzulatom v Dubrovniku.

— **Slovenca ubilo v ameriškem rudniku.** Iz Eveletha (Minn.) se poroča: Štefan Puhek, doma iz Dragatuša,

je šel 13. januarja zjutraj zdrav in vesel na svoje delo v rudnik. V prostoru, kjer je delal, se je zrušila na njega velika plast in ga je ubila. Pokojnik zapušča v stari domovini žalujočo soprogo.

— **Srebrna poroka.** V ponedeljek, 7. svečana, obhaja v Borovnici srebrno poroko gospod deželni poslanec Anton Kobi s svojo soprogo gospo Frančiško roj. Žitnik. Na mnoga leta!

— **Prostovoljno gasilno društvo Podutik-Glince** priredi veselico jutri v gostilniških prostorih pri Miklavu na Glincah. Začetek ob 3. uri popoldan. Vstopnina prosta. Čisti dobiček se porabi v društvene namene. Udeležite se v obilnem številu!

— **Sumljiv človek.** Po Vipavskem se je klatil potepuh, morda celo vlomilec. V Potočah je preteklo nedeljo zvečer iskal prenočišča. Gospodar mu je ponudil hlev. Dal mu je tudi večerjo in pijačo. Potepuh je namigaval, da zna delati denar, le 20 kron mu je treba naprej dati, otrokom je dajal krajcarje. Gospodarju je pokazal delavske bukvice na ime Karl Kemperle, ključavničar, pristojen v Podnart. Hvalil se je, da je sin rajnega Prelesnika, znane ponarejevalca denarja, ki je temu ali onemu znanemu mogotcu pomagal do bogastva. Mož je srednje starosti, kostanjevih las in brk, tudi precej čedno oblečen; povedal je, da je vsak dan drugače oblečen, tudi lase in brado spremeni. Ležišče v štali pa ni bilo zanj, zahteval je prenočišče v hiši na postelji. Ob 11. uri zvečer je moral gospodar po sosedu, ki mu je pomagal nasilneža pregnati. Sumijo, da je imel tudi opraviti z vlomom v Ajdovščini in Šturijah. Vprašal je tudi po novjših časniki; že ni imel čiste vesti.

— **Rop.** V Trstu je neznanec 4. t. m. na stopnjicah hiše št. 7 v ulici San Giovanni, sredi mesta, okoli 5. ure popoldne napadel 20-letnega Jožefa Dobrilo, uslužbenca tvrdke Greinitz, ko se je z 800 kronami v žepu vračal od neke družine v tej hiši, pri kateri je inkasiral nekaj denarja za omenjeno tvrdko. Neznanec je mladeniča precej hudo z nožem ranil in potem zbežal.

— **Umrl je** v Gorici hišni posestnik g. Mart. Podbršič, star 78 let.

— **Umrl je** na Raki g. Gašper H. Maurer, posestnik in bivši trgovec v 89. letu svoje starosti.

Opozorjamo na današnji oglas domače trgovine s semeni Sever & Urbanič v Ljubljani, Marijin trg.

Ljubljanske novice.

Ij **Opozorjamo občinstvo** na jutrišnjo predpustno veselico kat. rokodelskega društva, ki se vrši jutri zvečer ob 6. uri v prijaznih prostorih »Rokodelskega Doma« in na veselico živalno delujočega ženskega oddelka S. K. S. Z., ki se istočasno vrši v dvorani S. K. S. Z.

Ij **Javno predavanje.** Prihodnji torek predava v S. K. S. Z. gosp. iur. A. Ogrizek.

Ij **Jugoslovanska Strokovna Zveza** ima sejo v sredo ob pol 7. zvečer. Spored: 1. Poročila načelnistva. 2. Poročila agitačno - organizacijskega odseka. 3. Poročila o shodih, prirejenih po iniciativi J. S. Z. — Dr. Zajec, predsednik.

Ij **Tedenski shod** priredi jutri ob 10. dopoldne v S. K. S. Z. slovensko katoliško delavsko društvo, na kar opozorjamo. Govoril bo poslanec dr. Krek.

Ij **Šentpetersko prosvetno društvo** v Ljubljani vabi k 1. rednemu letnemu občnemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo dne 6. svečana 1910, ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih, Sv. Petra cesta št. 101, I. nadstropje.

Ij **Govori za moško mladino.** Ponovno opozorjamo na te govore, ki se vrše vsako nedeljo in vsak praznik ob 3. uri popoldne v Križanski cerkvi in se zbira k njim vedno več ljubljanske moške mladine.

Ij **Osmi na po stolnem kanoniku Ant. Fettich-Frankheimu** bo v četrtek, dne 10. t. m. ob 8. uri v stolnici.

Ij **Potovanje okrog sveta.** Poljak g. Henrik Wojcikiewicz, sotrudnik političnega lista »Viek Nowy« in leposlovnega lista »Nasz Kraj«, je stavil, da bo prepotoval vse dele sveta v osmih letih in si ogledal 1000 določenih mest. Doslej je prepotoval Ogrsko, Hrvaško in Laško. Danes je prišel v Ljubljano, od tod gre čez Dunaj na Češko, Nemško, Dansko in Norveško itd. Vzdrževati se mora samo z nagrado za dopise, katere pošilja svojim časopisom.

Ij **Hribarjeve ceste.** V kako žalostnem stanju se nahajajo naše ljubljanske ceste in ulice, če gre samo dober dan, ali če pripeka solnce par ur, to vé vsak, ki ima prijetno zabavo, gaziti po ljubljanskem blatu ali prahu. Ker pa pravi Hribar, da zlovoljno kritikujemo

vsako najmanjšo pego in pegico, ga posprašamo, ali pozna še kje kako »stolno« mesto, kjer bi se sneg pospravljalo na tako ženijalen način kakor v Ljubljani? Dasi sta Hribarju krepko pomagala pri spravljaju snega dež in jug, leže pa še vedno ogromne množice snega na cestah, ki so sploh v takem stanju, da je to javen škandal. Kako imenitno pa je tudi organizirano snajenje in odvoz snega, to je unikum ljubljanski. Povsodi drugod namreč najprej napravijo prepotrebne privoze, razorjejo ceste, in če se te zopet zmehčajo, jih popravijo, potem stoprv prično s odvažanjem kupov. Pri nas pa prično kidati sneg, kakor komu ravno v glavo pade, in če bo treba izprazniti n. pr. Miklošičeve ulice, se ne napravi najprvo dobrega privoza k Ljubljani, in se ne prične kidati pri Urbancu, ampak tam gori nekje pri sodišču. Radi tega trpi živina, ki mora po neumnosti in zabitosti nevedskih ljudi, vozariti po visokem snegu, neskončno trpeti, kar pa ne vidiijo Hribarjevi ljudje. Razni šnopsarji sploh niti več pri daleko preobloženih vzeih in borih sestradih parah ne rabijo več bičevnika, ampak samo njihove ročaje, lopate in krampe, tako, da se tuji, prihajajoči v Ljubljano, zgražajo nad takimi surovostmi, katerim z brkami in kepami od liberalnih učiteljev dobro vzgojevana mladina še imenitno sekundira. In če bi Hribarjevi delavci s primojdušnjem in surovimi kletvami mogli spraviti sneg iz ljubljanskih cest, skoro bi ga ne bilo več najti kosmika. Tako pa bredemo blato in mel, in ob takem sistemu še trgi, kakor je Marijin trg, niso prosti meli in snega. Na eni strani mučenje živine, na drugi vedno višji davki, vse skupaj pa na podlagi sistema, ki davno že zasluži, da enkrat definitivno pade!

Ij **Predpustnica »Ljubljane«.** Omejimo se samo na konstatiranje. »Ljubljana« je zbrala k predpustnici v »Unionu« toliko občinstva, kolikor ga vsled dveh velikih predpustnih prireditev, ki ste se vršili tik pred priredbo »Ljubljane«, ni bilo pričakovati. To občinstvo pa se je odlikovalo tudi po kakovosti, tako da so tudi najstrožji kritiki morali priznati uspehe »Ljubljane« in njen napredek pri vsaki priredbi. Počastili so »Ljubljano« s svojim posetom predsednik deželnega sodišča Levičnik, dvor. svetnik Kliment, finančni prokurator dr. Pessiak, ravnatelj deželnih uradov nadsvetnik Zamida, svetnik dežel. sodišča Vedernjak, poštni ravnatelj Štrukelj, poslanci Gostinčar, Drobnič, Kobi, Perhavec, Ravnikar, Turk, dr. Zajc, občinski svetnik Pavšek in mnogo občinstva iz najboljših meščanskih krogov, kakor tudi izredno mnogo častnikov tukajšnje garnizije. Deželni predsednik baron Schwarz, dvorni svetnik grof Chorinsky in fml. Matuschka so se pismeno opravičili. Odbori naših vrlih delavskih društev so poslali svoje zastopnike. Tako je bila zbrana družba iz vseh ljubljanskih slojev, ki pa je skupno tvorila odličen nastop. Iz Ribnice je prihitela na priredbo posebna deputacija, pa tudi drugi kraji so bili zastopani. Goste je pri vzhodu v dvorano sprejemal društveni odbor, na čelu mu društveni predsednik dr. Pegan. Vsa dvorana je bila v nežnem zelenju, prepletenu s rožami in raznobarnimi električnimi svetilkami. Bogate, okusne dekoracije se je splošno hvalilo. Na tem mestu se moramo zahvaliti odlični domači tvrdki Mathian za izredno strokovno pomoč, s katero je prispevala na pomoč aranžerjem. Da smo zgoraj govorili popolno resnico o izvrstnem obisku, priča to, da je pri prvih četvorkah pod izbornim vodstvom plesnega učitelja g. Rozmana nastopalo do 150 parov in pri zadnjih še vedno nad 90 parov. Glavno zanimanje pa je seveda vzbujala slavna godba c. in kr. mornarice iz Pulja. Svirala je tako neumorno, da kaj takega še nismo čuli v Ljubljani. Velika točnost in disciplina, s katero je godba nastopala, je vzbujala občudovanje. Godba c. kr. vojne mornarice iz Pulja se je v vsakem oziru izbornice obnesla in bila vsestransko hvaljena. Godba se je dosledno vsakemu aplavzu odzvala, kar je zabavo bistveno pospešilo in ni bilo tistih mučnih pavz, med katerimi godci dolgočas pasejo, se vzlovolji in razpoloženje za zabavo pojenja. Godba je igrala strogo v primernem taktu in si pridobila obče simpatije. Sigurno bode v Ljubljani vedno z veseljem pozdravljena. Ni čuda, da se je ob takih zvokih v dvorani in v drugih »Unionovih« prostorih, kjer sta svirali ciganska godba in originalna domača godba, razvilo najvselejše vrvenje, da je bilo res življenje med veselimi ljudmi. Bilo je tudi mnogo originalnih in lepih mask, posebno veselje pa povzročala originalna kloyna z reklamo za doma-

če izborni Jurjevo čistilo za čevlje, prekrasna sta bila dva ljubka maka, orientalka, več fantazijskih kostumov, cigank, pirejev, bebejev, raznobarnih dominov, nežni metuljček, podjetne ciganke tamburašice in cigan tamburaš, šaljivi figov mož, prodajalec sladoleda in dražestne zastopnice ter ponosni zastopniki raznih narodnih in pravljinskih noš. Ravnatelj »Unionov« g. Bračič je spretno poskrbel, da je kljub velikemu navalu občinstvo imelo dovolj prostora ter zasluži popolno pohvalo za točno in dobro postrežbo. Tako je priredba vsestransko uspela, — vse je bilo odkritosrčno veselo ter je tudi ta priredba najbolje spričevala za nadaljne priredbe »Ljubljane«.

Ij **Poročil** se bode v ponedeljek 7. februarja v frančiškanski cerkvi g. dr. Janko Kersnik z gđno Pavlico Knezovo, hčerko veletržca v Ljubljani. Vse najboljše!

Ij **Dr. Vinko Gregorič**, vodjo v deželni bolnišnici v Ljubljani, je imenovalo zdravniško društvo za Hrvaško in Slavonijo svojim častnim članom.

Ij **Na oklicih so:** Leopold Mariachar, bančni uradnik, z gđno. Leopoldino Šmon, šiviljo; Ivan Požar, čevljarški mojster, z natakario gđno. Ivano Šusteršič.

Ij **Musica sacra.** Jutri v nedeljo (tretjo predpepelnično) se bo pri veliki maši ob desetih izvajalo v stolnici sledeče: Missa »Panis angelicus«, zl. Friderik Koenen, Graduale »Tu es Deus«, zl. Ant. Foerster, pri ofertoriju: »Jubilate Deo«, zl. Rudolf Wagner.

Ij **Gosp. trgovec Skušek** odpre, kakor smo poročali, modno trgovino v Gorici, ohrani pa tudi tukajšnjo trgovino »pri Planinki«. Priporočamo ga!

Telefonska in brzojavna poročila.
BURNA SEJA V ŠTAJERSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Gradec, 5. februarja. Danes je prišlo v stajerskem deželnem zboru do jako burnih prizorov. V začetku se je poslanec Robič protestiral proti nasilstvu nemške večine v naučnem odseku. Nemci so začeli psovati in vpiti nad slovenskimi poslanci, ki so skočili kvišku. Poslanci so se prerivali po zbornici semtertja. Deželni glavar, ki ni ščitil slovenskih poslancev, je prekinil sejo. Seja se je končala ob 12. uri dopoldne. Razburjenje je veliko med vsemi krogi.

ŠTALIŠČE ŠTAJERSKIH KRŠČANSKIH SOCIALCEV GLEDE SLOVENSKE OBSTRUKCIJE.

Gradec, 5. februarja. Štajerski deželnozbornski krščanskosocialni klub je glede obstrukcije slovenskih poslancev izjavil, da smatra to reč za zadovo, ki naj jo urede med seboj Slovenci in nemški nacionalci. Krščanski socialci izjavljajo, da ni govora, da bi se sestava deželnega šolskega sveta v smislu Wastiana izpremenila, kar se pa tiče spora med mestom Celje in okoliškimi občinami, stoje na stališču, da se **avtonomija kmečkih občin ne sme kršiti.** Kakor se vidi, bodo nacionalci pogoreli.

KHVEN O HRVAŠKEM VPRAŠANJU.

Budimpešta, 5. februarja. Grof Khuen se je izjavil o hrvaškem vprašanju napram nekemu časnikarju: Hrvaški sabor se snide v najkrajšem času. Sabor bo rešil proračun in druge važne stvari. Težave so bile radi železniške pragmatike, a s hrvaško koalicio se je doseglo sporazumljenje na ta način, da se je **železniško pragmatiko izločilo iz aktualnih zadev!**

ZASEDANJE ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Praga, 5. februarja. Dasi ni upati, da se doseže sporazumljenje med Čehi in Nemci, sta grofa Thun in Clam Martinic včeraj popoldne delala na sporazumljenju. Govorilo se je, da hočejo Čehi izpremeniti poslovnik po dr. Krek - Kramařovem državnozbornem vzorcu.

Praga, 5. februarja. Včerajšnja obstrukcijska seja je trajala 8 ur. Med sejo so se vršila po hodnikih pogajanja. Grof Thun je konfiriral ¾ ure s knezom Lobkovicem in grofom Coudenhovom. Posvetovanja sta se udeleževala tudi Mastalka in Udržal.

Praga, 5. februarja. Dasi je upanje na redno zasedanje češkega deželnega zbora padlo pod ničlo, vendar veleposelniki še posredujejo. Ako se nikakor ne doseže sporazumljenje, bo češki deželni zbor v četrtek odgođen.

AVSTRO - OGRSKA IN SRBIJA.

Dunaj, 5. februarja. »Fremdenblatt« poroča, da sta se pri včerajšnjem razgovoru pogovarjala zunanja ministra Aehrenthal in Milovanović o vplivu grško-turških razmer na položaj na Balkanu. Razpravljalo se je tudi o trgovskih odnosih med Avstro-Ogrsko in Srbijo popolnoma zadovoljivo.

DR. MATUŠ ČEŠKI MINISTER KRAJAN.

Dunaj, 5. februarja. Poroča se, da postane češki minister krajan gospodskozborni član dr. Matuš.

ŠKOF V LITOMERICAH.
Praga, 5. februarja. »Narodna Politika« poroča, da postane litomerski škof grof Waldstein.

BUKOVINSKI DEŽELNI ZBOR.

Črnovice, 5. februarja. Bukovinski deželni zbor je sklenil reformo črno-viškega volivnega reda. Po reformi dobe Rumunci, Rusini in Poljaki po 10, Nemci in judje pa 42 občinskih svetnikov.

VOJNA NEVARNOST NA BALKANU.

Atene, 5. februarja. Grški ministriški predsednik je izjavil, da je govoričenje, da bi nastali nevarni zapletki med Turčijo in Grško, otročje. Imel je daljši pogovor s turškim poslanikom, ki je bil jako prijateljsk. Turški poslanik je tako, kakor drugi diplomati tudi mnenja, da je sklicanje narodne skupščine jako srečna misel.

MALI KMETJE IN DELAVSKO ZAVAROVANJE NA FRANCOSKEM.

Pariz, 5. februarja. Zbornica je s 167 proti 116 glasovi se izrekla za fakultativno uvrščenje malih kmetov in njihovih rodbin v delavsko zavarovanje.

VESTI O MENELIKOVI SMRTI.

Pariz, 5. februarja. Listi poročajo, da so vesti o Menelikovi smrti in o tem, da bi se v Abedi in sploh v Abesiniji vršila klanja Evropejcev, neresnična.

USTRELJEN MED IGRO.

Kolin, 5. februarja. V Geisweinu so se igrali dečki s puško za streljanje ptičev. Kar zakriči neki 13-letni deček in se mrtev zgrudi na tla. Projektil mu je prodrl skozi oko v glavo.

BJÖRNSON UMIRA.

Pariz, 5. februarja. Björnsonova rodbina je obveščena, da Björnson umira.

PREPREČENA REVOLUCIJA V PERZIJI.

Peterburg, 5. februarja. Bivši perzijski šah je poizkušal napraviti revolucijo v Perziji, a njegove odposlance so aretirali ob meji.

UMORJENI EVROPEJCI.

Aden, 5. februarja. Iz Somalidežele poročajo, da so domačini napadli in umorili večje število Angležev in ugrabili mnogo velblodov.

DEŽ METEORJEV.

Florenca, 5. februarja. Včeraj je bil v Mugelli pravecati dež meteorjev, ki je na polju povzročil silno škodo.

VELIK POŽAR.

Jassy, 5. februarja. Tu je pogorelo 96 hiš. Požar se je pričel v tovarni masti, v par trenutkih se je požar razširil s silno naglico. 22 oseb je smrtno nevarno ranjenih, ranjenih je tudi več ognjegasecev.

POMOTOMA USMRIL SOPROGO.

Varšava, 5. februarja. K nekemu kmetu v Porvomechku se je vrnila iz Amerike neka njegova sorodnica, ki mu je povedala, da ima 200 rubljev pri sebi. Kmet je sklenil, da jo oropa in usmrti; a v temi se je zmotil in ubil svojo ženo. Ko je zapazil, kaj da je storil, se je obesil.

PREMOŽENJE IZGUBLJENO PRI ŠPORTU.

London, 5. februarja. Manchester-sko sodišče je obsodilo nekega Mooreja v 20-mesečni zapor, ker je ponesveril svoji tvrdki 400.000 mark, ki jih je zagrabil na športnem trgu.

ŠTRAJK ČASNIKARJEV.

Monakovo, 5. februarja. Časnikarji so sklenili, da ne bodo prisostvovali dolгим in popoldanskim sejam deželnega zbora.

Stajerske novice.

š **Zveza z Nemci.** Narodna stranka se je v Zalcu zvezala pri občinskih volitvah z nemčurji. Liberalce zapostavi tudi narodnost da le ubija »klerikalnega zmaja«. — Drž. posl. Roblek kot vodja volivne komisije (Širca, kje si bil?) je govoril v občinskem uradu večinoma nemško z vladnim zastopnikom. »Se-le ko ga je ta »slovensko« nagovoril, je prišel do narodne zavesti. Čast, komur čast! — V Zalcu ni bilo dobiti moža, ki bi bil volil za Elizo Hausenbichler, soprogo slavnega Janeza Hausenbichlerja. Za navedeno je volil »žid« Maks Tausig, hmeljski trgovec, kateri je priromal iz daljne Češke. Kam si prišel, slavnj Zalec! Zakaj oskrunjaš ime slavnega »Hausenbichlerja«, da se smejo židje nemškega pokoljenja postaviti s tem imenom? Dan

plačila ne izostane, vaši se bodo nad vami maščevali!

Š Sokolstvo pred sodnijo. Ko je kandidiral Hans Woschnagg za deželni zbor, so listi pisali, da je ta mož nekdanji kot Vošnjakov Muki sprejel kot Sokol oblečen mozirski Sokol itd. Njegov protikandidat je bil učitelj Aistrich. Ta je pisal Woschnaggu in nemškemu društvu: »Če je Woschnagg trdil, da ni bil Sokol itd., je lagal.« Woschnagg je nato tožil Aistricha radi razžaljenja časti. Aistrich je bil obsojen. Pri prizivni obravi v Celju dne 4. t. m. je bil Aistrich zopet obsojen. Sodnik Garzaroli je sicer priznal, da se Aistrichu lahko reče, da se mu je posrečil dokaz verjetnosti, da je Hans Woschnagg, ki je bil kot meščanski učenec vpisan kot Slovenec na meščanski šoli v Celju, nastopal kot Sokol, ker je tudi 1. gld. dal za Sokola, ker je vihrala takrat slovenska trobojnica na Vošnjakovih hiši itd., kakor so izpovedale priče, vendar pa, da Aistrich ni bil opravičen reči, da je Woschnagg vedoma in namenoma rekel neresnico, t. j. lagal, če v nemškem društvu ni omenil svojih sokolskih nastopov, ker je to bilo pred 27 leti in se to lahko pozabi ali kako drugače ne pove. Ali je bil Woschnagg nekdanji res Slovenec in res Sokol, ali je svoje narodno mišljenje izprijemil, to da sodnija v tem slučaju ni ne briga. Dejstvo pa je, da je Woschnagg odložil mandat.

Š Mariborski okrajni šolski svet zadal je Slovencem v seji 3. t. m. gorko zausnico. Na nemško (?) šolo v Leitersbergu je predlagal za nadučitelja zloglasnega nacionala s Poberža Wernitznigga; na slovensko pa veliko pedagoško zvezdo »Štajerčevega« kablira nemškutarja Reicha. Starejši in veliko bolje kvalificirani slovenski učitelji niti v terno niso prišli; ker je g. nadzornik s svojim predlogom proti deviškemu (!) advokatu Posseku na celi črti propal. Nasvetujemo vladi, naj vse razpise za slovenske šole ustavi ter odstopi nastavljanje učiteljev in uradnikov nemškemu »Volksratu«, ki je že pred meseci sestavil terno za Leitersberg, kar vemo iz zanesljivega vira. V Gradcu se pa Nemci čudijo, da naši poslanci obstruirajo! Vidi se pa tudi, da nam manjka odločnega okrajnega glavarja, katerega že mesece zastoni pričakujemo.

Š Hišni posestnik, ki krađe cigare. Na Grabnu v Gradcu je te dni zasačila neka trafikantinja starejšega gospoda, posestnika dveh hiš, da ji je pri izbira-nju smodk ukradel štiri »kratke«. Dotična ženska je že poprej večkrat opazila, da ji je zmanjkalo smodk, a ni mogla dolgo zasačiti tatu. Za ljubitelja zastonskih smodk se zanima državno pravdnitvo.

Š Podraženje živil v Mariboru. Mariborski trgovci bodo odslej prodajali sladkor (v celih komadih) kilogram po 88 vin., v koščkih pa po 92 vin., milo po 72 vin., Kumerol in Ceres po 1 K 46 vin., radinsko slatino po 24 vin., rogaško po 30 vin., bučno olje po 1 K 44 vin. Trgovci pravijo, da so železniški tarifi zvišani in da so tudi tovarne podražile svoje izdelke.

Ne samo otroke moramo obvarovati vsega, kar slabi srce in škoduje živcem — tedaj alkohola in kave! — ampak tudi za odraslene je njih zdravje največja dobrina. Skrbna gospodinja rabi zagradelj za zajutr in malico le pristno Kathreiner Kneipp-sladno kavo, ker le v tem slučaju prinese na mizo zdravo in okusno kavo. Zadovoljnost in prihranki, posebno pa cvetoča lica otrok so ji plačilo za to. Ker pa imamo mnogo manjvrednih ponarejanj, moramo biti pri nakupovanju previdni. Zahtevajte le izvirne zavitke z imenom Kathreiner. Zakaj vzeti ponarejeno blago, ako se dobi za isti denar dobro, pristno blago. Le previdnost varuje pred škodo in razočaranjem.

Prehlajenje

odpre v mnogih slučajih vsem resnim boleznim vrata.

Scott-ova emulzija

pa zabrani uspešno njih nadaljni razvoj. Čistost njene sestavine, njena lahka prebava kakor njena redilna moč, so pridobile pri zdravnikih, babicah, starših in bolnikih za Scott-ovo emulzijo sloves kot najzanesljivejše sredstvo, proti vsem vrstam prsnih in vratnih bolezni.

Scott-ova emulzija

se smatra povsod za neprekosno vzor-emulzijo.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Pristna le s to znamko — ribicem — kot garantirani znak Scott-ovega emulzija!

Poslano. *)

Stavka pri ključavničarskem mojstru Weiblu.

Odgovor »Rdečemu Praporju«.

Ker se toliko piše o moji stavki v »Rdečem Praporju«, naj pojasnim, da so zahtevali pomočniki, naj odslovim takoj Ferd. Štruklja, in sicer ne zaradi prepira v delavnici, ampak zaradi prepira njihovih žena. Seve jaz tega nisem hotel storiti, nakar so takoj stopili v stavko. Pri volji sem bil od stavkujočih jih trinajst nazaj vzeti v delo s pogojem, da Ferd. Štrukelj ostane in izstopi Ivan Zorko po pravilni odpovedi na osem dni, ker je bil on glavni vzrok nespornostim v delavnici. Da je to resnica, je dokaz sledeče njegovo pismo z dne 21. februarja 1902:

»Dragi prijatelj!

Prosim Te, ne zameri mi, ker te nadlegujem z to prošnjo. Prosim Te, če bi me hotel nazaj v delo, ker pri g. A. E. Achtschinu pomanjkuje delo. Že tri tedne sem doma na odpustu in morebiti da bom še druge tri tedne. To mi pa zelo težko pride, ker se mi še ni nikoli kaj takega pripetilo. Drugam za delo vprašati ne morem iti, ker imam pri mojstru bukvice. Če jih pa vzamem, potem pa še tam nimam dela, ker sem zdaj radi svoje neumnosti tako prišel, da je vse skupaj nič. Zatorej te prosim, da bi me vzel nazaj, kajti sam veš, da se brez dela ne more živeti. Ni se Ti treba bati, da bi bil zopet prepri radi mene v delavnici. To gotovo ne bo nikdar več, ker so me že izučili.

Kar se pa Jožeta tiče, se bova že sama poravnala. Prosim Te torej še enkrat, če mi hočeš to uslugo storiti in če bi mi odpisal, da bodem vedel kaj in kako, in kakor hitro Ti je mogoče, da bi jaz vsaj jutri opoldne vedel. Pa ni treba v delavnici nobenemu nič povedati.

Te srčno pozdravljam in ostajam Tvoj zvesti prijatelj

Ivan Zorko, Ravnikarjeva ulica 10.

Spoštovanjem
Jos. Weibl.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 5. februarja.

Pšenica za april 1910	14.18
Pšenica za maj 1910	13.95
Pšenica za okt. 1910	11.91
Rž za april 1910	9.63
Oves za april 1910	7.55
Koruza za maj 1910	6.63

Efektiv: trdneje.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
4	9. zveč.	724.9	10	brezveter.	oblačno	
5	7. zjut.	729.2	0.5	sl. szah.	megla	7.2
	2. pop	731.9	2.3	sl. svzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temp. 1.4°, norm. —1.3°.

315

Josip Valenčič, trgovec v Trnovem na Kranjskem, naznanja v svojem in v imenu vseh drugih sorodnikov, da je njegov stric, gospod

Ivan Valenčič

trgovec

včeraj, ob 10. uri zvečer, po dolgi in mučni bolezni, preživel s svetotajstvi v 73. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspa.

Zemeljski ostanki ranjkega se bodo položili v soboto, dne 5. februarja ob 11. uri dopoldne na domačem pokopališču v Trnovem k večnemu počitku.

V Trnovem, 4. februarja 1910.

Mesto posebnega obvestila.

CenoPosteljnoPerje

1 kg sivga skubljenega perja K 2, polbelena K 2.50, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivga puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštne Dopršene postelje gotovo napolnjene, iz zelo gostega jakega trpeznega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-blaga, 1 pernica vel. 180x116 cm z 2 blazinama, velikost 30x38, napolnjena z jarko lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; 4-samezne pernice K 12, 18, 16; vzglavnica K 3, K 3.50, K 4 — Pernice 180x140 cm velike K 15, 18, 20; vzglavnica 90x70 ali 80x80 cm K 4.50, 5.—, 5.50. Spodnja pernica iz gradla 180x116 cm K 13.—, 15.— razpoložljiva proti povzetju poštne, prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1010. Češki les. Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem posteljnem blagu zastoni in pošt. prosto. 52—1

305

Viktor grof Lichtenberg, Silvina Lang roj. grofinja Lichtenberg, Antonija Ravene roj. grofinja Lichtenberg in Terezija grofinja Lichtenberg naznanjajo v lastnem imenu kakor tudi v imenu vseh sorodnikov, vnukov, vnukinj in svakinj vsem prijateljem in znancem tužno vest o smrti svojega ljubljene brata

Alberta grofa Lichtenberg

ki je danes ob 1/2 11. uri dopoldne po mučni bolezni preživel s sv. zakramenti za umirajoče mirno zaspa v Gospodu.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto dne 5. t. m. ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na pokopališču k sv. Križu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v ponedeljek 7. t. m. ob 10. uri dopoldne v župni cerkvi Marijinega Oznanenja.

Ljubljana, 3. februarja 1910.

POZOR!

Dovoljujemo si slavno občinstvo opozoriti na »Prvi ljubljanski zavod za straženje in zaklepanje«, katerega glavni namen je, njemu v varstvo oddano imetje, to je: cerkve, poslopja, trgovine, tovarne, lesne prostore in skladišča kakor tudi vrte in stavbne prostore vsako noč od 9. ure zvečer in do 5. ure zjutraj redno, kakor tudi izredno čuvati in opazovati tako, da sumljive osebe nikoli ne morejo preračunati, katero uro in od katere strani da čuvaj pride, ter se zmerom nahajajo v nevarnosti, biti od čuvaja iznenadene ter pasti pravici v roke.

Ker so naši čuvaji pod rednim nadzorstvom, so takorekoč pod izgubo službe prisiljeni svojo službo vestno izpolnjevati, to je: natančno opazovati prvič, če je vse v redu zaprto, če se nahaja v prostorih kakšna sumljiva luč in če je sploh v bližini okolici kakor v prostorih vse mirno in ako se kaka sumljiva oseba v prostoru ali v bližini nahaja; posebno morajo čuvaji paziti po noči na ogenj, vlom in tatvno.

Pri nočnih delih prevzamemo tudi nadzorstvo delavcev.

Posebno si še dovoljujemo opomniti, da obstoji naše mostvo iz samih zanesljivih in sposobnih ljudi z najboljšimi izprijevili iz civilnega in vojskega življenja, kateri vsak pa mora položiti tudi gotovo vsoto kavicje, katero pri najmanjšem pogrešku ali prestopku v službi izgubi. V drugih slučajih pa tudi čuvaj, ki svojo službo vestno izpolnjuje, dobi od 5—30 K nagrade.

Za dostavo posebnih čuvajev z kontrolno uro ali brez nje dovoljujemo jako ugodne naročninske cene na podlagi posebnega dogovora. Ob potovalni seziji priporočamo naročnino za poljubno časovno dobo.

Tudi prevzamemo straženje v ljubljanski okolici. Ako želi kdo straženje, se prosi da to naznani ravnanstvu, katero pošlje potem enega svojih služabnikov, s katerim se potem lahko vse podrobno pogodi.

Da so takšni zavodi postali splošna potreba, je že razvidno iz tega, ker deluje to društvo že v vseh mestih Avstrije, Nemčije in Svice z največjim uspehom in v splošno zadovoljstvo ljudstva.

Izražajoč željo, da bomo smeli kmalo šteti več slavnega občinstva našim naročnikom, bilježimo

z odličnim spoštovanjem

„Prvo ljubljansko društvo za straženje in zaklepanje“

Ljubljana, ravnanstvo: Trg Tabor št. 5, straznica: Metelkove ulice št. 1.

Cena:

Za čuvanje ene hiše računamo pri letnem abonementu mesečno:

zunanja straža	od K 2.— naprej
znotranja straža	3.—
" s kontrol. knjižico	4.—
" lesne zaloge in skladišča	6.—

tvorniški in posebni čuvaji pogojno.

Javna zahvala.

Mošenjski občinski odbor je v svoji seji dne 29. prosinca 1910 izrekel v prvi vrsti gospodu dežel. stavbenemu svetniku Sbrizaju ter gospod. ing. Podkrajšek-u in Heyne-ju za njih trud in požrtvovalnost pri gradbi mošenjskega vodovoda javno zahvalo.

287 1—1

Zupanstvo občine Mošnje

dne 29. prosinca 1910.

L. S. J. Resman s. r.
župan.

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment. Capsic. comp.

Nadomestek za Sidro-Pain-Expeller

je splošno priznana kot izvrstno bol blažujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju itd.; cena 80 v., K 1.40 in K 2.— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel or. izdelek.

Dr. Riechertjeva lekarna pri „Zlatem jaru“ v Pragi

Elizabetna cesta št. 5 nova.

Varujte si želodec

dokler ni prepozno, s tem, da podpirate njegova dela kot prebaven in čistilen organ.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujajoče in prebavljajoče pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zoprne zaprtja, n. pr. gorčice, napenjanje, nezmerne tvorilne kisline ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, o. in kr. dvor. dobavitelja,

„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan. 24
Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vpošilj. K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika steklenica, za K 4.70 2 veliki steklenici za K 8.— 4 velike steklenice, za K 22.— 14 vel. steklenice poštne prosto na vse postaje avstro-ogr. monarhije.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

vožnja s Cunard Line

H 544 52 Bliznji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Saxonia, 23. febr. Pannonia, 1. marca, Carpathia, 6. marca 1910.
iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 26. febr., 19. marca, 9. aprila, 7. in 28. maja, 18. junija 1910, Mauretania, 19. febr., 12. marca, 2. in 30. aprila, 21. maja, 11. junija 1910.

Pojasnili in vožne karte pri Andrej Odasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.
Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180.— za odraslo osebo všteti davek in K 100.— za otroka pod deset let všteti davek.

Čemu trošiti mnogo denarja za inozemsko tuje blago, ko se vendar dobi najfinejši tuzemski me-296 dicinal 1—1

trikronski konjak

ena velika steklenica samo za 3 K. Velika zaloga pri trvdri:

Leskovic & Meden

v Ljubljani, Jurčičev trg št. 1. Trgovina špecerijskega, kolonijalnega in materialnega blaga, raznih barv, žganja, vina in deželnih pridelkov na drobno in debelo. Telefon št. 131.

NAZNANILO.

Cenjenim mojim odjemalcem vljudo naznanjam, da imam od danes naprej trgovino v Ljubljani samo na Jurčičevem trgu št. 3

Pri Planinki

Ker imam v tej svoji trgovini jako majhne stroške, prodajal bom po zelo nizkih cenah, ter prosim za nadaljno naklonjenost. 316

Z odličnim spoštovanjem
ENGELBERT SKUSEK.

Revmatizem, protin, neuralgija in ozeblina

povzročijo mnogokrat nestrpne bolezni. Za njihovo hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev prežibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo

CONTRHEUMAN

Besedni znak za menthol-saliciliran kostanjev izvleček,

za vtriganje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.

Pri naprej vpošiljavi K 1.50 se pošlje 1 pušica franko

Izdelovalnica in glavna zaloga v lekarni B. FRAGNER-ja

c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pozor na ime izdelka in izdelovalca!

ZALOGE V LEKARNAH. 2961

Priporočamo sledeče knjige, ki so izšle ravno kar v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani:

Vstaja škenderbegova. Iz angleščine prevzel I. M. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Skrivnosti srca. Spisal Paul Bourget. Poslovenil A. Kalan. 1910. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Za tiste, ki upravičeno tožijo, da je malo slovenskih knjig in ki svojih, oziroma ljudskih knjižnic ne morejo zadosti hitro izpolniti, ker ljudje slovenske knjige sproti prebero, je sedaj prilika, da si zopet lično in duhu časa popolnoma odgovarjajočo knjigo omislijo. Bourget je znan po svojih znamenitih večjih romanih, zlasti po »Razporoki«, a skoro da je še bolj mojsterski v svojih črticah, ki jih je tu izmed najlepših zbral A. Kalan in dovršeno predstavil. (Časna beseda. — Sin. — Strokovnjak. — Ovdanica. — Pahljač. — V pasti. — Kandidat.) Bourgetove črtice so nedosežne v risanju značajev, v duhovitosti misli in lepoti sloga in imajo velik moralen vtis, ker pisatelj posveti globoko v francosko življenje kakor malokateri. — Knjižica stane 1 K 20 h in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — Prijatelji finega in duha izobražujočega beriva, se zite po nji.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) Spisal J. Spillmann. Zgodovinski roman. Dva dela 3 K 80 vin., vezano 5 K 40 vin.

Angelček. Otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. 1908., 1909. Vsak letnik velja trdo vezan 1 K.

Hiša

tik Ljubljane v jako prometnem kraju, se zaradi bolezni **takoj prodaja** pod ugodnimi pogoji. V hiši je dobro upeljana **gostilna**, pri hiši **lep senčni vr** in **dvorišče**. — Kje, se izve pri upravnistvu „Slovenca“. 278 3—1

Dobro vpeljana, 10 let obstoječa **manufakturna trgovina** ki nese letno 25.000—30.000 K čistega dobička se prodaja s hišo vred. Dokazi na razpolago. Vprašanja na upravo lista. 251

KUHARICA

išče službe, najraje v kakem župnišču. Naslov se izve pri upravnistvu »Slovenca«. 294 3—1

Društvo za privablitev tujcev za Jesenice in okolico želi kupiti nekaj

širokolistnatih lip za obcestne nasade. — Ponudbe z najnižjo ceno naj se pošiljajo na gori imenovano društvo. — Kupijo se tudi navadne lipe. 229 3—1 Odbor.

Imam na prodaj 10 čistokrvnih „Orpington“ petelinov

po 10 mesecev starih. — Cena po dogovoru. Ivana Pečnik, Stožice 29 pri Ljubljani.

Na prodaj je v Svetlem potoku (Lichtenbach) pri Koprivniku na Kočevskem

posestvo

obstoječe iz zidane hiše, gospodarskih poslopij in 1/2 zemlje. Pojasnila daje lastnik **Jožef Marincelj** v Svetlem potoku pri Koprivniku na Kočevskem. 255 3 1

: Za slabokrone in prebolele :

je zdravniško priporočano črno dalmatinsko vino **„Kuč“**

najbolje sredstvo.

Bratje Novakovič, Ljubljana.

Dobro ohranjena enonadstropna

hiša z vrtom

v Ljubljani v Konjušni ulici št. 1 in nekaj stavbenega prostora se prodaja pod ugodnimi pogoji. Posredovalci izključeni. Več pove

Josip Kozak, mesar Ljubljana, Poljanska cesta. 3628

Trgovina s semeni na debelo in drobno

SEVER & URBANIČ
v Ljubljani, Marijin trg
(nasproti frančiškanske cerkve)

priporočata svojo najpopolnejšo zalogo

zanesljivih semen

kakor: domačo deteljo, lucerno ali nemško deteljo, rudečo deteljo, **velikansko krmilno peso**, korenje za krmo, vsakovrstna travna semena, mešanice za suho in mokro zemljo, semenski oves Ligovo, **zelenjadna in cvetlična semena** na vago in v vrečkah po 10 in 20 vinarjev, **pristno gorenjsko repo**, čebulček, rusko laneno seme, rafijsko liče, cepilni vosek, drevesni karbolinej itd. 10—1

Cenovnik pošiljava na zahtevo zastoj.

V deželni bolnici v Ljubljani se sprejme 312 3—1

izprašan kurjač ter strojni strežnik

S to službo so spojeni začetni prejemki letnih 1060 K ter prosto stanovanje, prosta kurjava in razsvetljava. Prosilci naj se takoj zgledajo pri upraviteljstvu deželnih dobroteljskih zavodov. Oziralo se bode le na zdrave in fizično sposobne reflektante.

Več dobrih stavbenih in pohištvenih

mizarjev

dobi stalno delo in dobro plačo pri **Antonu Kolencu**, parna žaga in mehanično mizarstvo na **Mirni, Dolenjsko. Vstop takoj.** 283 3—1

Stambilije vseh vrst za urade, društva trgovce itd. **Anton Cerne** graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev **LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 6. Ceniki franko.** 192 52

Pri podružnici neke renomirane trgovine se sprejmo dostojne, krepke ženske kot

prodajalke in kasirke

za obisk zasebnih odjemalcev proti dobri plači. Ponudbe pod „Zanesljiv“ na upravo lista. 314

Pustni torek dne 8. februarja 1910
velika mednarodna maska-rada
hotel „Union“
maska-rada
hotel „Union“
Začetek ob 8. uri zvečer. --- Vstopnina za nema-skovane in moške maske 1 krono. --- Zenske maske so vstopnine proste. --- Najlepša maska dobi darilo pet steklenic šampanjca.
K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi **raunateljstvo.** 313 2—1

Perje za postelje in puh
3092 priporočajo po najnižjih cenah 52—1
F. HITI pred Skofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Prostori kinematogr. Pathe

se oddajo v najem takoj ali za pozneje. Na željo se tudi razdele za pisarne ali trgovine. Poizve se v kinematografu „Ideal“.

Starejši hlapec

samec ali oženjen, brez majhnih otrok, se takoj sprejme v grajsčini **Lesno brdo pri Vrhniki.** 308 2—1

Gospodarsko in konsumno društvo Korte-P. Portorose, Istra

se priporočajo p. n. gostilničarjem, zasebnikom in zadrugam, da se obrnejo v slučaju potrebe do istega. Razpolaga z več kot 1000 hl pristnega pridelka svojih članov, najboljše kakovosti in to: bela, svetlo in temno rudeča vina. Na zahtevo se pošlje vzorce. Pogoji: Kupec pošlje lastno posodo franko na železniško postajo Portorose. Cena: Franko postavljeno na žel. postajo Portorose 26 do 30 K za svetlo ali temnorudeča, 28 do 32 K za bela vina. Denar je vpsolati naprej, sicer se vino pošlje po povzetju. Kdor naroči, ostane naš stalen odjemalec. 279

STANOVANJE

s tremi sobami, I. nadstropje, in pritlikinami se odda v **Vrhovčevi ulici št. 14** za majev termin. Poizve se istotam, pritličje desno. 318 2—1

Kuharica

želi službe v kako župnišče. Nje naslov pove uprava „Slovenca“.

Službo išče kuharica

najraje v priprosto, pošteno in dobro gostilno. Naslov se izve pri upravi „Slovenca“. 3—1

Malo stanovanje

se odda za februarjev ali za majev termin. Več pri **D. Rovšek-u, Kolodvorska ul. 35.**

Vabilo

XIX. redni občni zbor

Posojilnice v Žužemberku

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bode vršil

v nedeljo, dne 13. svečana 1910 ob 4. uri popoldne v zadrugi pisarni.

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Predložitev in potrjenje letnega računa za upravo leto 1909.
4. Čitanje revizijskega poročila Zadrugne Zveze v Celju.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

290 1—1 Načelstvo.

Pošten in priden

mesarski pomočnik

vajen tudi pri telečjem in prešičevem delu, se sprejme pri **Ant. Hafner** Skofjaloka. 288

Na prodaj sta takoj prostovoljno

dve hiši

na zelo obljudenem prostoru v Ljubljani. — Kje, se izve v upravn. tega lista. 3730 3—1

Občni zbor društva sv. Marte.

Ij Občni zbor društva sv. Marte je bil na svečnico. Iz letnega poročila povzamemo: Društvo se je celo leto mirno razvijalo in tudi napredovalo. Hiša se je znotraj mnogo popravila in s tem pridobila na vrednosti. V njej ima stanovanje 27 starejših služkinj; onih pa, ki so v teku preteklega leta v njej začasno zavetje našle, je bilo 1436. Ta številka dosti glasno govori o potrebi takega zavoda. V društvu se vedno naglašja, da zavod ne sme in ne bo biti za potuho; potreben pa je gotovo. Ko bi ga ne bilo, kje bi se te 1436 deklet potikalo in kam lahko zašlo? Zavod je na videz neznaten, v resnici pa velikanskega socialnega pomena. — Društvo tudi posreduje službe, in želeli je, da bi se občinstvo še bolj kot dozdaj navadilo služkinj iskati v zavodu, da bi jim ne bilo treba službe iskati drugod okoli. Eno misel pa je treba pri tem popraviti: Ako zavod nosi ime svetnice, se ne sme zahtevati in pričakovati, da bi bile tudi te, ki so v hiši, same svetnice! V hišo se sprejmejo vse vsaj količkarj poštena dekleta; na obrazu se pa nobeni ne bere, kakšna da je. V zavodu se k dobremu napeljujejo; a v enem ali par dneh, kar časa je notri, se pa ne more temeljito spreobrniti. Zato se zavodu ne sme zameriti in zavod ne obsoditi, ako se slučajno iz njega dobi nepovoljna služkinja. To se primeri povsod; drugič se lahko dobi pa boljša. V zavodu se jim zabičuje pokorščina in potrpežljivost v službi; če se pa to pri vseh ne doseže, zavod ne more biti za to odgovoren. — V zavodu vlada disciplina, kolikor je pri večnem menjavanju mogoča, in vlada mir. Napadna je misel, da v društvu vlada le prepir, kolikor ga je v tej hiši, ga je skoro v vsaki, kjer je toliko ljudi skupaj. Ta misel naj se v javnosti popravi! Zavod je koristen, priznanja in podpore vreden. — Koncem občnega zbora so članice zaigrale igro »Pri gospodih«. — Po vzoru ljubljanskega društva se snuje za slovenske služkinje društvo svete Marte tudi v Gradcu, kar bi bilo v verskem in narodnem oziru velike važnosti.

Domače slovenske tvrdke

Posojilnice.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Olej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 — Olej inserat.

Razne tvrdke.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine Mestni trg.

Josip Košmerl prva jugoslovanska tvornica drož priporoča svoje izborne droži (kvas).

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotožva.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Obrtno pomožno društvo Kongresni trg št. 4.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Restavracija pri „Zajcu“ Ljubljana. Sodna nlica 6, nasproti justične palače

Treo Simon, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom in moko, Sv. Petra cesta 21.

Zorec Franc, trgovina z meš. blagom, manufakturo, potreba za šivilje, Sv. Martina c. 23.

Zibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

POSTELJNO VLAGO

Odstranitev takoj. Starost in spol se naznani. Pojasnilo zastoj. Zavod „Resculap“, Regensburg, Bavarsko. 28 30—1

Najcenejše in najbolj učinkujoče odvajalno sredstvo

Filipa Neusteina

poslajene odvajalne kroglice (Neusteinove Elizabetne kroglice).

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih primesi, vporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahko odvajajo, kri čisteče; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo 3006 20—1

zaprtje
izvor premnogi bolezn. Radi poslajene oblike jih radi uživajo tudi otroci.
Škatlica s 15 kroglicami stane 30 vin., ovoj z 8 škatlic, torej 120 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 2-45, se pošlje franko 1 ovoj!

Svarilo! Najno se svari pred ponarejanji. Zahtevajte Filipa Neusteina odvajalne kroglice. Pritne le, če nosi vsake škatljice in navodilo našo zakonito varstveno znamko v rdeče-črnem tisku „Sv. Leopold“ in podpis „Filip Neustein, Apotheke“. Naše trgovsko sodnij. zaver. embalaže morajo imeti našo trdiko Filipa Neusteina lekarna „pri sv. Leopoldu“ Dunaj 1., Plankengasse 6.

Zaloga v Ljubljani: Rihard Sušnik, lekarnar, in v več drugih lekarnah.

šče se za

opekarno izvežbanega delavca

ki je sposoben delati na vse stroje za opeko, dalje izvežbanega kurjača, in vse potrebne delavce in delavke, kar se jih potrebuje. Plačila po dogovoru. Spricevala naj se predlože g. Ivanu Gregorec-u, opekarnarju v 163 Mengšu. 3—1

Vsak dan sveže pustne krofe

priporoča

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

Trganje revmatske bolezni Zoltán-mazilo

15 Kali-Liniment. 20—1

Jo tako priznano dobro vrbalno sredstvo se dobi v vsaki večji lekarni, stekl. po 2 K. Po pošti pošilja lekarna Zoltán, Budapešta V. Szabadsagier. Zaloga Dunaj: c. in kr. dvorna lekarna.

Meseca avgusta letos se odda v najem

meščanska pivnica

(bivša Hafnerjeva pivovarna) in vinotoč z vsemi kletmi (ledenico), Svegatega Petra cesta 47.

Poizvedbe v prvem pritličju h. št. 47, — ali Marije Terezije cesta št. 10 v pritlični pisarni — ali Rimska cesta št. 10 v pisarni. 299 3—1

Za bolnike! grozdni sok

Cerovazov brezalkoholno sterilizirani in torej vzdržljivi ni le osveževalna pijača, marveč tudi, kakor so pokazale prizkušnje na dun. kliniki Najboljši proti zaprtju, motenju v prebavi pri obolenju zolčnih organov pri trganju, gorčici i. t. d. pri katarnem obolenju dihal

Nu dunajski kliniki so dognali, da reprezentuje steklenica Cerovaz-ovega grozdnega soka, kakoršna se dobi v prodaji (700 kub. cm) 660 kalorij, s čimur se zajamci vsak dan 60 gr. prirastka na masčobi. Bel ali rdeč grozdni sok stane v vseh boljših trgovinah ali delikatesah v steklenici 7/10 litra K 1-20; 3/10 steklenici K —75. Ako ni v zalogi, naj se obrne naravnost na proizvajalca Anton Cerovaz, kleti za grozdni sok Bruck ob Muri št. 12. 293

Razprodajalci dobe primeren popust. 4—1

Zobozdravnika Schweigerja
Se zboljšana ustna voda

Tacitol

povzroči prijeten hladilen okus v ustih, uniči nastale bakterije, odstrani slab duh, tudi pri kadilcih, je nenadomestljivo sredstvo zoper zobobol, ker s tinkturo brez primesi vode napojena bata v bolni zob vložena takomiloli bolečino.

Tacitol 2759 1

ne bi smela nobena hiša pogrešati!

Podrobneje navodila daje popis, ki je vsaki steklenici pridejan.

Cena steklenici je 1 K 60 vin.

Dobi se v lekarnah gospodov: Bohinc, Piccoli, Sušnik, Trnkoczy; pri drogistu g. Kancu in vseh večjih prodajalnah.

Naročila od 4 steklenic dalje se razpošiljajo poštne prosto.

Pristen le tedaj, če je trioglasta steklenica zaprta s spodnjim pasom (rdeč in črn tisk na rumenem papirju).

Doslej nedosežen!!

W. MAAGER-ja

pristno čisto ::

ribje olje

(v zakonito zajamčen opravi)

rumeno, steklenica K 2—
belo, „ 3—
pri

Viljemu Maager-ju na Dunaju.

Od 1869 uvedeno splošno v avstro-ogrske monarhiji.

Gospodje zdravniki in profesorji ga radi zapisujejo.

Dobi se skoro v vseh lekarnah in drožerijah.

Glavna zaloga in razpošiljalnica za avstro-ogrske monarhije:

W. Maager, Dunaj, III/3, Heumarkt 3.

Ponarejanja se sodnijsko zasledujejo.

Stalno službo dobi takoj

sotrudnik

manufaktorne stroke

ki je že 24 let star in je že služil v kakšni engros-trgovini. Ponudbe pod „sotrudnik“ na upravnistvo tega lista. 219 —16

3 hiše

se prodajo iz proste roke po jako nizki ceni in pod zelo ugodnimi pogoji. Potrebna je le mala svota denarja, ker se ostanek lahko plačuje tudi v obrokih. Ena izmed teh je v Škofji Loki na Glavnem trgu tik župne cerkve, duonadstropna, z vrtom in gozdom. Hiša ima 10 sob, 3 kleti, prodajniški lokali, 4 kuhinje in prostorno dvorišče, prenovljena in ima vodovod. Pripravna je za vsako obrt in tudi za upokojenje, ker je iz nje krasen razgled na trg in po okolici. Druga hiša je v Hranju, treja v Gradu na Rledu. — Pojasnila glede zadnjih pism. Obenem naznanjam glav. občinstvu, da imam na prodaj več kmetijskih posestev na Gorenjskem, ter se priporočam za posredovalca vsem, ki žele kaj kupiti ali prodati. Velaspoštovanjem

Lovrenc Rebolj,

protokolirana posredovalnica v Hranju.

248

Nihče naj ne zamudi poskusiti Pasini-jevo

vino - pelinovec

ki je dišeče medicinalno vino krasnega okusa in vzbuja tek, krepi in da novih moči. Neštevilna priznanja. Zajemčeno pristen, iz najboljših tirolskih vin, in popolnoma odgovarja novemu vinskemu zakonu. Najvišja odlikovanja! Grand Prix in zlata svetinja v Parizu in Florenci. Naročila je nasloviti na izdelovalca Fausto Pasini, Trident, Tirolsko ali pa na glavno zastopstvo za Ljubljano in Kranjsko: JANKO TRAUN.

Katero tamburaško društvo ima na prodaj kaj odveč dobro ohranjenih

tamburic?

Ponudbe na upravnistvo „Slovenca“. 289 3—1

Trgovski sotrudnik

za trgovino z mešanim blagom, ki je sposoben za potovalca, obeh deželnih jezikov popolnoma zmožen in v delikatesni ali slaš-prodajalka čičarski stroki izurjena se sprejmeta. Naslov 281 pove upravnistvo „Slovenca“. 3—1

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob, z vso pritlikino in balkonom, se odda meseca maja v I. nadstr. hiše št. 30 na Reslovi cesti. Išče se zelo mirna stran. Poizve se v pritličju. 286 3—1

ODGOJITELJICA

ki je z dobrim uspehom napravila izpit, išče službe. Vstop takoj. Ponudbe naj se pošiljajo na upravnistvo „Slovenca“ pod naslovom „Odgojiteljica“. 285 3—1

Gostilna

z vrtom in kegljiščem se da v najem. Poizve se pri upravnistvo lista. 277 Podpisani prodam dobro obiskano 2—1

gostilno z vrtom

in dva orala zemlje. Gostilna je sredi trga Cerknice. Prostor je zelo pripraven tudi za trgovino in druge obrti. Ivan Martinčič, Cerknica pri Rakeku.

Jščemo dobro uvedenega

potnika

proti proviziji za prodajo vina in žganja po Kranjski, Štajerski in Koroški. Reflektovati morejo na to mesto le prve moči. Ponudbe naj se pošiljajo upravi lista do 10. t. m. 295 2—1

KOPALIŠČE pri „SLONU“

V LJUBLJANI ::

Da ustreže mnogostranskim željam, si usoja kopališko vodstvo naznaniti, da je počenši s torkom dne 25. januarja 1910 parna kopelj otvorena za dame vsak torek dopoldne od 7.—12. ure in vsak petek kot doslej od 1.—5. ure popoldne. — Za gospode ostane parna kopelj odprta kot doslej vsak dan [izvzemši torek] dopoldne od 7.—1. ure in ob petkih kakor ob sobotih cel dan. — Poleg navadnih kopelij v banjah in pršnih kopelij, basena za plavanje in smrečne kopelji, opozarja se tudi na slovito ljubljano, železnato lužno kopelj, ki je že davno priznana kot nadomestilo za slovečo Francovo kopelj na Češkem, kakor tudi na novo uvedeno, zdravniško najtopleje priporočeno Oxagon- (kisikovo) kopelj. ::

Slovenska tvrdka obuval

„Združenih čevljarjev v Ljubljani“

Wolfova ulica 14 Wolfova ulica 14

priporoča sl. občinstvu svojo veliko zalogo za jesensko in zimsko sezono vseh vrst najmodernejših čevljev za gospode, dame in otroke, kakor tudi za turiste in telovadce ter razne čevlje za dom. Prave ruske galoše, dokolenice (gamašne) in vse v to stroko spadajoče potrebščine. Naročila po meri in popravila se okusno, točno in solidno izvršujejo v lastni delavnici. — Zahtevajte cenike.

1135

Najnovejši domači mlini

za ročni in motorni obrat (patent, jekleni mlin) brez kamnov, brez valjev, za vsako vrsto žita, neporušni in kljub temu zelo ceni, vsled česar neobhodno potrebni za kmetovalca.

Glavno zastopstvo za jugoslovanske dežele:

M. Klammer, Dolenjavar pri Cerknici, Notranjsko.

236

Ceniki zastoj in franko.

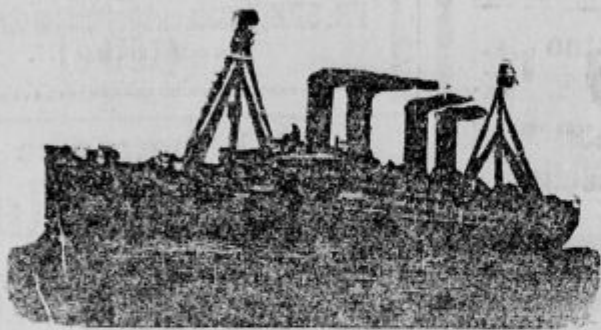
10-1

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz
BREMENA

v
NEW-YORK ::

z cesarskimi brzoparniki
:: Kronprinzessin Cécilia ::
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
:: helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožnje listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

2886-58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena, rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd, itd.

Beritel :::

::: Pozor!

Kdor želi kupiti

dobro slamoreznico

ali kaki drugi poljedelski stroj, ter sploh železnino vse vrste za stavbe, orodje i. t. d. naj se obrne na tvrdko

Karol Kavšeka nasl.

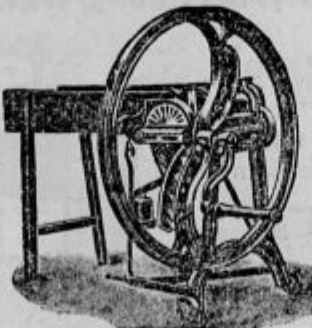
Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 16.

Točna postrežba, nizke cene.

Glogowski & Komp.

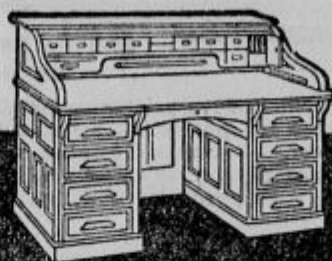
c. in kr. dvorna založnika

Dunaj I, Franz-Josefs-Kai 15 in 17

priporočata

Praktično
in
priročno.

Remington-samopisnice
(pisalne stroje) model X. in XI.

kakor tudi pisarniške potrebščine, pohištvo, n. pr.

amerikanske pisalne mize

ki so izredno praktične

:: za porabo. ::

Prospekte zastoj in poštnine prosto.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 10, II. stop., II. nadstr. (Medljatova hiša).

91

se priporoča prečastiti duhovščini za

26 1

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

Tipkino dvigalo s tečajem na kroglah.

S CIM so dosegli bicikli in avtomobili sedanjo višino?

S tečajem na kroglah!

S CIM se odpravi pri železniških kolesih in transmisijah trenje in postanejo trpežne?

S tečajem na kroglah!

S CIM postane samopisnica, z dnevno 50.000 in letno 15.000.000 udari, še posebno trpežna?

S tečajem na kroglah!

Pisalni stroj

L. C. SMITH & BROS

z vidno pisavo

ima:

tečaj na kroglah pri vozu,

tečaj na kroglah pri izseku,

tečaj na kroglah pri tipkinem dvigalu!

Noben drug pisalni stroj nima teh eminentnih prednosti. Ta stroj je vspeh 20 letnih izkušenj v izdelovanju samopisnic. V najkrajšem času se je prodalo 100.000 teh strojev v popolno zadovoljnost odjemalcev, ki stavijo velike zahteve.

Zahtevajte prospekt!

89

Zahtevajte brezplačno razkazovanje stroja!

Glavno
zastopstvo

THE REX CO.

Ljubljana

Selenb rgova ul. 7.

Ugodna odplačila na obroke!
Stari stroji se zamenjajo!

10 letno funkcijsko jamstvo

„Croatia“ tovarna za portland cement delniško društvo v Zagrebu

se priporoča po najnižji ceni
za dobavo v polnih vagonih

prima portland cementa

izvrsne, predpise društva inženjerjev in arhitektov znatno nadkriljujoče kakovosti

3479

Brzjavlj: Croatia cement Zagreb.

Osrednja pisarna: Zagreb, Ilica 29.

Telefon: Interurban 980.

Prvi slovenski potrební zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

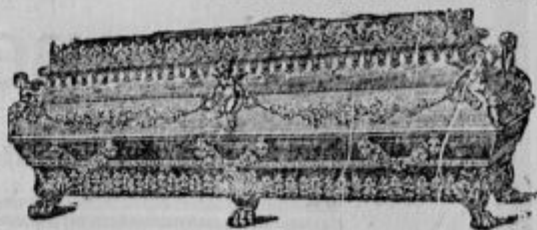
Priraja pogrebe od najprostejših do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebnih za mrliča, kakor: kovnaste in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl. - Najnižje cene.

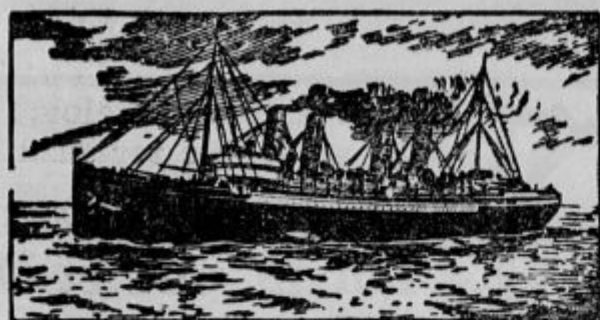
Za slučaj potrebe se vladno priporočajo

51 52 1

Turk in brata Rojina.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

3143 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

= Fotografski umetni zavod =

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: povečevanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

— Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini. —

3141

Gospodarsko društvo

Bermu, pošta Pazin, (Istra),

posreduje brezplačno pri prodaji

vina svojih udov. Cena je nizka. Vino

je bele, rdeče in črne boje; kakovost izborna.

(2983 1)

Sodi.

Več vrst sodov ima napredaj H. REPIC, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 1810 52-1

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečistiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršene vsakovrstne

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

845 52-1

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečistiti duhovščini v naročila na **štedilna ognjišča in peči**

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupništem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vladna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katere pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tislerju“ 188 (52-1)

VODOVODI
kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. Tehniške ocene in načrti zastoj, ko se poveri delo.

Inženier-hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ul. 4. Orzjavi: Lachnik, Ljubljana. 208

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM** za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Litomerice, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jieli, Pizen, Praga, Graben, in Praga, Mala stran, Liberec, Ovitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev.
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

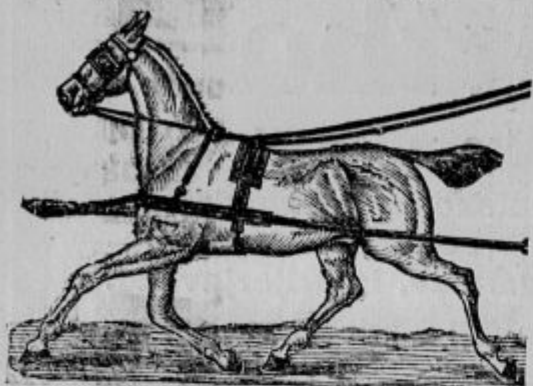
Ponudimo vsako poljubno množino

480

Zarezane strešnike (prve vrste) za privezati ali pribiti na late
 zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
 za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

JOSIP STUPICA

jermerar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
 konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene
 kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno
 opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi
 vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potreščine
 kakor tudi že obrabljene vozove in konjske
 3699 oprave. 52-1

Kdor je siv, izgleda star.

Izborno, zaščiteno neškodljivo barvilo za lase in brado sta
 1. Vitek-ov „Immerjung“, rušček, rujave in črne barve.
 Barva takoj in trpežno, i. kart. K 4-
 2. Vitek-ov „Nucin“, enojna steklenica K 1-
 Ti barvili sta tisočkrat preizkušeni. Edino pristni iz kem. laboratorija

FR. VITEK & Co. PRAGA. 1624

Vitek-ov „Immerjung“

Vitek-ov „Immerjung“

Pred uporabo.

Po uporabi.

Zahtevajte le Vitkove izdelke in odklanj. odločno vse drugo.
 Dobi se pri: Ant. Kancu, T. Mencingerju, Ljubljana.

Najboljše Klavirje
 in harmonije

(amerik. sistema) iz prvovrstnih tvornic izposoja
 in prodaja najceneje tudi na delna plačila brez za-
 datja edino le

Alfonz Breznik

učitelj Glasb. Matice, strokovnjak in zapriseženi

izvedenec dež.
 sodišča v Ljub-
 ljani, Gradišče
 st. 11.

Opozarjam zla-
 sti na blagoslav-
 nost in trpežnost
 Holzi-Heltzmanovih
 pianinov.
 Velika najrazno-
 vrstnejša izbira.
 Ugodna zamenjava.
 10 letno jamstvo
 3668

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1908
 čez 72 milijonov kron

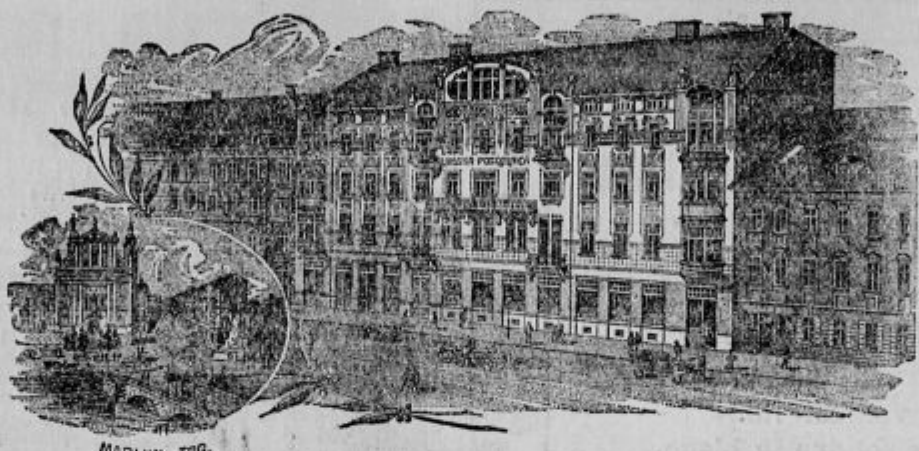
Lastna glavica K 420.537-92

Stanje vlog dne 31. majnika 1906
 čez 20 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 8, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela
 „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do
 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vlo-
 ženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje
 kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na raz-
 polaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadruženikov na tekoči račun ter daje
 istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti po-
 roštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. Josip Siška, stolni kanonik, podpredsednik. —
 Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano
 Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. Anton Kobi, posestnik in trgovec,
 Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar,
 stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni
 posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojil-
 nice«. Ivan Poliak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani.
 Gregor Slibar, župnik na Rudniku.

Zaloga moke Vinko Majdič Kranj
Peter Majdič Jarše

v Ljubljani: Emonska cesta 2, v Siški: Jernejeva ulica 231.

Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, Dunajska cesta 32.

Telefon št. 165. **KAREL MIEGLIC** Telefon št. 165.

3340 lastnik turške Laurenčič & Domicelj, žitna trgovina. 3-1

Velika zaloga juvelov, zlat-
 nine, srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami
 ter zapriseženi sodnijski
 cenilec. 31 52-1

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Slovenec Konrad Skaza

delavnica za vsa cerkvena dela

St. Ulrich, Gröden, Tirolsko

se najtopleje priporoča
 za vsa cerkvena dela.
 Velikanska zaloga svetih
 razpel. -- Novi zanimivi
 slovenski ceniki zastoj
 in franko. -- Postrežba
 solidna in hitra. 1818 26-1

Izdelane postelje iz rdečega posteljnega in-
 ze. Pernica ali blazina 180 cm dolga, 116 cm
 široka K 10-
 12-
 15-
 18-
 21-
 24-
 27-
 30-
 33-
 36-
 39-
 42-
 45-
 48-
 51-
 54-
 57-
 60-
 63-
 66-
 69-
 72-
 75-
 78-
 81-
 84-
 87-
 90-
 93-
 96-
 99-
 102-
 105-
 108-
 111-
 114-
 117-
 120-
 123-
 126-
 129-
 132-
 135-
 138-
 141-
 144-
 147-
 150-
 153-
 156-
 159-
 162-
 165-
 168-
 171-
 174-
 177-
 180-
 183-
 186-
 189-
 192-
 195-
 198-
 201-
 204-
 207-
 210-
 213-
 216-
 219-
 222-
 225-
 228-
 231-
 234-
 237-
 240-
 243-
 246-
 249-
 252-
 255-
 258-
 261-
 264-
 267-
 270-
 273-
 276-
 279-
 282-
 285-
 288-
 291-
 294-
 297-
 300-
 303-
 306-
 309-
 312-
 315-
 318-
 321-
 324-
 327-
 330-
 333-
 336-
 339-
 342-
 345-
 348-
 351-
 354-
 357-
 360-
 363-
 366-
 369-
 372-
 375-
 378-
 381-
 384-
 387-
 390-
 393-
 396-
 399-
 402-
 405-
 408-
 411-
 414-
 417-
 420-
 423-
 426-
 429-
 432-
 435-
 438-
 441-
 444-
 447-
 450-
 453-
 456-
 459-
 462-
 465-
 468-
 471-
 474-
 477-
 480-
 483-
 486-
 489-
 492-
 495-
 498-
 501-
 504-
 507-
 510-
 513-
 516-
 519-
 522-
 525-
 528-
 531-
 534-
 537-
 540-
 543-
 546-
 549-
 552-
 555-
 558-
 561-
 564-
 567-
 570-
 573-
 576-
 579-
 582-
 585-
 588-
 591-
 594-
 597-
 600-
 603-
 606-
 609-
 612-
 615-
 618-
 621-
 624-
 627-
 630-
 633-
 636-
 639-
 642-
 645-
 648-
 651-
 654-
 657-
 660-
 663-
 666-
 669-
 672-
 675-
 678-
 681-
 684-
 687-
 690-
 693-
 696-
 699-
 702-
 705-
 708-
 711-
 714-
 717-
 720-
 723-
 726-
 729-
 732-
 735-
 738-
 741-
 744-
 747-
 750-
 753-
 756-
 759-
 762-
 765-
 768-
 771-
 774-
 777-
 780-
 783-
 786-
 789-
 792-
 795-
 798-
 801-
 804-
 807-
 810-
 813-
 816-
 819-
 822-
 825-
 828-
 831-
 834-
 837-
 840-
 843-
 846-
 849-
 852-
 855-
 858-
 861-
 864-
 867-
 870-
 873-
 876-
 879-
 882-
 885-
 888-
 891-
 894-
 897-
 900-
 903-
 906-
 909-
 912-
 915-
 918-
 921-
 924-
 927-
 930-
 933-
 936-
 939-
 942-
 945-
 948-
 951-
 954-
 957-
 960-
 963-
 966-
 969-
 972-
 975-
 978-
 981-
 984-
 987-
 990-
 993-
 996-
 999-
 1002-
 1005-
 1008-
 1011-
 1014-
 1017-
 1020-
 1023-
 1026-
 1029-
 1032-
 1035-
 1038-
 1041-
 1044-
 1047-
 1050-
 1053-
 1056-
 1059-
 1062-
 1065-
 1068-
 1071-
 1074-
 1077-
 1080-
 1083-
 1086-
 1089-
 1092-
 1095-
 1098-
 1101-
 1104-
 1107-
 1110-
 1113-
 1116-
 1119-
 1122-
 1125-
 1128-
 1131-
 1134-
 1137-
 1140-
 1143-
 1146-
 1149-
 1152-
 1155-
 1158-
 1161-
 1164-
 1167-
 1170-
 1173-
 1176-
 1179-
 1182-
 1185-
 1188-
 1191-
 1194-
 1197-
 1200-
 1203-
 1206-
 1209-
 1212-
 1215-
 1218-
 1221-
 1224-
 1227-
 1230-
 1233-
 1236-
 1239-
 1242-
 1245-
 1248-
 1251-
 1254-
 1257-
 1260-
 1263-
 1266-
 1269-
 1272-
 1275-
 1278-
 1281-
 1284-
 1287-
 1290-
 1293-
 1296-
 1299-
 1302-
 1305-
 1308-
 1311-
 1314-
 1317-
 1320-
 1323-
 1326-
 1329-
 1332-
 1335-
 1338-
 1341-
 1344-
 1347-
 1350-
 1353-
 1356-
 1359-
 1362-
 1365-
 1368-
 1371-
 1374-
 1377-
 1380-
 1383-
 1386-
 1389-
 1392-
 1395-
 1398-
 1401-
 1404-
 1407-
 1410-
 1413-
 1416-
 1419-
 1422-
 1425-
 1428-
 1431-
 1434-
 1437-
 1440-
 1443-
 1446-
 1449-
 1452-
 1455-
 1458-
 1461-
 1464-
 1467-
 1470-
 1473-
 1476-
 1479-
 1482-
 1485-
 1488-
 1491-
 1494-
 1497-
 1500-
 1503-
 1506-
 1509-
 1512-
 1515-
 1518-
 1521-
 1524-
 1527-
 1530-
 1533-
 1536-
 1539-
 1542-
 1545-
 1548-
 1551-
 1554-
 1557-
 1560-
 1563-
 1566-
 1569-
 1572-
 1575-
 1578-
 1581-
 1584-
 1587-
 1590-
 1593-
 1596-
 1599-
 1602-
 1605-
 1608-
 1611-
 1614-
 1617-
 1620-
 1623-
 1626-
 1629-
 1632-
 1635-
 1638-
 1641-
 1644-
 1647-
 1650-
 1653-
 1656-
 1659-
 1662-
 1665-
 1668-
 1671-
 1674-
 1677-
 1680-
 1683-
 1686-
 1689-
 1692-
 1695-
 1698-
 1701-
 1704-
 1707-
 1710-
 1713-
 1716-
 1719-
 1722-
 1725-
 1728-
 1731-
 1734-
 1737-
 1740-
 1743-
 1746-
 1749-
 1752-
 1755-
 1758-
 1761-
 1764-
 1767-
 1770-
 1773-
 1776-
 1779-
 1782-
 1785-
 1788-
 1791-
 1794-
 1797-
 1800-
 1803-
 1806-
 1809-
 1812-
 1815-
 1818-
 1821-
 1824-
 1827-
 1830-
 1833-
 1836-
 1839-
 1842-
 1845-
 1848-
 1851-
 1854-
 1857-
 1860-
 1863-
 1866-
 1869-
 1872-
 1875-
 1878-
 1881-
 1884-
 1887-
 1890-
 1893-
 1896-
 1899-
 1902-
 1905-
 1908-
 1911-
 1914-
 1917-
 1920-
 1923-
 1926-
 1929-
 1932-
 1935-
 1938-
 1941-
 1944-
 1947-
 1950-
 1953-
 1956-
 1959-
 1962-
 1965-
 1968-
 1971-
 1974-
 1977-
 1980-
 1983-
 1986-
 1989-
 1992-
 1995-
 1998-
 2001-
 2004-
 2007-
 2010-
 2013-
 2016-
 2019-
 2022-
 2025-
 2028-
 2031-
 2034-
 2037-
 2040-
 2043-
 2046-
 2049-
 2052-
 2055-
 2058-
 2061-
 2064-
 2067-
 2070-
 2073-
 2076-
 2079-
 2082-
 2085-
 2088-
 2091-
 2094-
 2097-
 2100-
 2103-
 2106-
 2109-
 2112-
 2115-
 2118-
 2121-
 2124-
 2127-
 2130-
 2133-
 2136-
 2139-
 2142-
 2145-
 2148-
 2151-
 2154-
 2157-
 2160-
 2163-
 2166-
 2169-
 2172-
 2175-
 2178-
 2181-
 2184-
 2187-
 2190-
 2193-
 2196-
 2199-
 2202-
 2205-
 2208-
 2211-
 2214-
 2217-
 2220-
 2223-
 2226-
 2229-
 2232-
 2235-
 2238-
 2241-
 2244-
 2247-
 2250-
 2253-
 2256-
 2259-
 2262-
 2265-
 2268-
 2271-
 2274-
 2277-
 2280-
 2283-
 2286-
 2289-
 2292-
 2295-
 2298-
 2301-
 2304-
 2307-
 2310-
 2313-
 2316-
 2319-
 2322-
 2325-
 2328-
 2331-
 2334-
 2337-
 2340-
 2343-
 2346-
 2349-
 2352-
 2355-
 2358-
 2361-
 2364-
 2367-
 2370-
 2373-
 2376-
 2379-
 2382-
 2385-
 2388-
 2391-
 2394-
 2397-
 2400-
 2403-